

GAZETA LITERARA

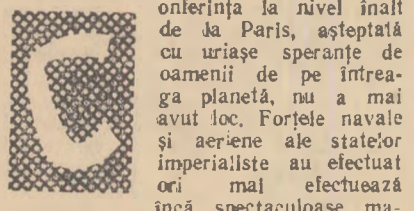
Anul VII nr. 22 (324) — joi 26 mai 1960

ORGAN SAPTAMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R. P. R.

8 pagini 50 bani

Vigilența popoarelor

de Zaharia STANCU

Conferința la nivel înalt de la Paris, așteptată cu uriașe speranțe de oamenii de pe întreaga planetă, nu a mai avut loc. Forțele navale și aeriene ale statelor imperialiste au efectuat ori mai efectuoasă încă spectaculoase manevre. Neguștorii de moarte — prin ziarele lor, prin posturile lor de radio — dau chiole și își freacă mințile de bucurie. Pentru anul ce vine bugelele militare ale țărilor legate între ele prin pactul Atlantului de Nord sau prin alte pacte asemănătoare se vor dubla, se vor tripla și, poate, cu ajutorul lui Dumnezeu din ceruri și al minciunilor propagandiste de pe pământ, chiar se vor împătri. La Washington, d-nii Nixon, Dillon, Herter și generalii din vîrful Pentagonului zburdă. Cancelarul Adenauer, la Bonn, se pregătește să nuntască. La proiectata nuntă mari tăntari ar fi fabricanții de bombe atomice și de hidrogen. Pe lângă aceștia, Krupp, cu tunurile lui clasice, ar arăta ca un simplu cobzar.

Dar numai aștia se întimplă pe lume? Mi se pare că se mai întimplă și altceva. În S.U.A. glasurile oamenilor care condamnă cu minie torpilarea conferinței la nivel înalt de la Paris devin tot mai numeroase și răsună tot mai puternic. Mașina de propagandă a cercurilor agresive imperialiste nu mai izbuteste să facă față situației. Minciuna nu mai prinde. Adevărul a ieșit și de data aceasta, la suprafață, ca undelele de deasupra apei. Și care este adevărul? Conferința la nivel înalt de la Paris a fost torpilată de cercurile agresive din S.U.A. de comun acord cu președintele Eisenhower și cu guvernul președintelui Eisenhower. S-a mai aflat acum că torpilarea conferinței a fost îndelung pregătită. În Franța, în Italia, în Marea Britanie cercurile agresive americane sînt înierate de oameni de seamă și de oameni simpli. În Japonia poporul manifestă zgomotos împotriva guvernului Kishi care a pus la dispoziția armatelor americane baze de agresiune împotriva U.R.S.S. și a Chinei Populare. Raticarea tratatului japoano-american s-a făcut numai după ce poliția a evacuat, cu violență, din încălțăminte parlamentului, întreaga opoziție. Populația a mers pînă acolo încît a atacat reședința primului ministru cu pietre și a forțat intrarea. În Turcia manifestațiile împotriva guvernului pro-american sînt împrăștiate cu gaze lacrimogene și cu tancuri. Soarta lui Li Sin-Man se cunoaște. Păpușile americane agresive americane se clatină pretutindeni pe fotoliile lor. În India, în Indonezia, în lumea arabă, în Africa, popoarele vesteșc perfidia ațîțătorilor la război, cer să se pună capăt războiului rece, cer să se arunce jos armele — așa cum a propus N. S. Hrușciov la O.N.U. și cer ca războiul să fie înălțat pentru totdeauna din istoria omenirii. În lagărul nostru, al socialismului, au avut loc, în zilele din urmă, numeroase mîlinguri la care au participat sute de milioane de oameni. Toți au protestat împotriva torpilării conferinței la nivel înalt de către cercurile agresive americane. Toți au cerut să înceteze provocările aviației de spionaj americane. Toți s-au solidarizat cu atitudinea justă și plină de demnitate pe care primul ministru al Uniunii Sovietice a adoptat-o la Paris. Americanii au fost prinși asupra faptului. Guvernul S.U.A. a căcat legile și uzanțele internaționale. În timp de pace ele au violat spațiul aerian sovietic în scopul de spionaj. Președintele S.U.A. strîns cu usa a declarat deschis că spionajul face parte din mijloacele politicii de stat americane. N. S. Hrușciov l-a invitat pe Eisenhower să-și ceară scuze, să-și pedesească pe vinovați, să declare că, pe viitor, avioanele americane nu vor mai viola spațiul aerian al U.R.S.S. Eisenhower nu a răspuns acestei invitații. Conferința nu s-a mai ținut. Întreaga răspundere îi revine președintelui S.U.A., guvernului S.U.A., cercurilor agresive americane. Sute și sute de milioane de oameni, din lagărul nostru, al socialismului, și din stările capitaliste, ne-au arătat, după torpilarea conferinței de la Paris, că sînt de partea lui N. S. Hrușciov, că sînt pentru coexistența pașnică, pentru pace, împotriva ațîțătorilor la război, împotriva războiului.

Pasinea cu care șeful guvernului sovietic militează pentru pace, acțiunea sa neobosită în vederea convingerii tuturor oamenilor de răspundere că bunul cel mai de preț pe care trebuie să-l cîștige omenirea și pe care vrea să-l cîștige omenirea este pacea, nu înseamnă cîștig de puțin că lagărul nostru este slab și se teme de război. Oamenii ruși i-au zădărnicit intervențiunile imperialiste atunci cînd statul lor, abia ieșit din Marea Revoluție din Octombrie, era tîrnăr și inconjurat numai de dusmani. Sovieticii au adus cea mai mare contribuție la zdrobirea hitleriştilor. Ei au dat bandelor fasciste lupte hotărîte, au nimicuit, care au pus capăt celui de al doilea război mondial. Astăzi lagărul socialist are peste un miliard de oameni. Știința și tehnica sovietică au pus la îndepărtare

mîna oamenilor care construiesc socialismul și comunismul arme de temut, care-i pun în situația de a da eventualilor adversari lovitură mortală, oricine ar fi acești eventuali agresori și în oricare colțor îndepărtat al planetei ar încerca ei să se ascundă. N. S. Hrușciov se străduiește să traducă în viață vechiul principiu leninist al conviețuirii pașnice. N. S. Hrușciov nu-și cruță nici o ostenală pentru a implini voinea de pace a tuturor oamenilor cinstiți din lume. Știința și tehnica au dăruit omenirii forțe uriașe. Aceste forțe trebuie să fie folosite de oamenii politici de răspundere nu pentru a arunca omenirea într-o prăpastie fără fund, ci pentru a îmbogăți viața oamenilor, pentru a înfrumuseța pentru a o duce pe culmile civilizate și ale culturii, pentru a o ajuta să-și găsească, cu un ceas mai devreme, fericierea.

Integru nostru lagăr socialist se află lângă N. S. Hrușciov și sprijină cu tărie politica șefului guvernului sovietic care urmărește să atingă țelurile cele mai mărețe pe care le-a pus vreedată istoria unui om politic. Lagărul nostru i se adăugă sute și sute de milioane de oameni din stările care trăiesc încă sub legea aspră, de fier, a capitalismului. D-nii Nixon, Herter, Dillon, generalii care bat din pînteni prin birourile Pentagonului, milițariștii din anturajul lui Adenauer, ațîțătorii la război de oriunde, și însuși președintele Eisenhower și bătrînul cancelar de la Bonn, să se trezească. Nunta singeroasă la care fabricanții de bombe atomice și de hidrogen și cobzarul Krupp se pregătesc să cînte, nu trebuie să înceapă și nu va începe. Popoarele lumii vor să trăiască și vor trăi. Popoarele lumii sînt vigilențe. Voinea lor pentru menținerea și întărirea păcii este fermă. Pacea va trebui să triumfe. Pacea va triumfa.

In acest număr:

- Sărbătorirea lui Tudor Arghezi în țară și peste hotare (pag. 6)
- Articole închinare lui Tudor Arghezi. Semnează: Dumitru Corbea, Ov. S. Crohmăniceanu, Mihail Petroveanu (pag. 5)

ÎN ÎNTÎM CELUI D CONGRE

CONSTRUCȚIE

Lucrările celui de-al treilea Congres al Partidului Muncitoresc Român se pregătesc în semnul construcției în toate domeniile... În polida celor care caută să îndegureze cerul luminos al primăverii minții de porniri războinice, Republica Populară Română, își urmează odată cu întreaga lume socialistă, cu seninătatea, optimism și putere de muncă, din ce în ce sporite, drumul spre ridicarea poporului, spre înfrumusețarea patriei socialiste, spre întregirea în ritmul unanim de civilizație și progres.

Nu cîștigăm legendar, dar chiar un bucurător care a închis ochii acum cîțiva ani sau altul care nu și-a mai văzut celata de un deceniu încoace, n-ar mai recunoaște-o, ațîța mări prefaceri au fecundat-o, au înălțat-o. Noi cei care am trăit zi de zi urzile transformării petrecute în anii din urmă poate că nu ne dăm seama ce mult s-a lucrat și s-a realizat în răstimpul acesta, desi în cartiere pe care nu le-am străbătut de citeva luni, surprizele ne așteaptă la fiecare pas. Abia ne mai putem aminti vechiul peisaj, cocioabele, maldădele de odinoară, în panorama de blăuuri multicolore, gata să se avînte în azur, în delirarea de parcurs și grădînte, care înviează privești. În ȧșese ochi și sufletul cu verdețea lor răcoare, smălțată cu flori de toate formele și culorile, de la filiculi albi și violet la lui aprile, pînă la somptuoasele „cama indice” și cristanfelele toanelor noastre fără pereche. Și nu numai în centrul sau periferiile metropolei, dar în toate capitalele de regiuni, în tirgurile și satele depărtate, valul acesta creator se revarsă abundent, cuceritor. Paralel cu înflăcăturile minerale și vegetale, se construiesc și un suflet vibrant, luminos și puternic, încercînd în vîntul țării și al ei propriul său destin.

EUGEN MIHAESCU

„La apariția Directivelor”

Ateneu

ARGHEZI

Un absurd, ca toate traritate, vinător din breasla cu pușca păsărilor că, toamna, mier- det de orgolli, care niciodată constituia, diului Academiei, rominești... se azi dimineață și Parlament, au ajuns ască. Secera și Ciocanul Bărăganului, de miliardele trîntorilor Ciocanul brațelor ciocoli n-au tras... Bate fierul cît e remii proverbul în- țestei ministru, să-ll

grandioasei munci de transformare a țării întregi, — fenomen realizat numai în cîțiva ani de zile. Cîții planul pe 6 ani al vîltoarelor imense edificării, aprînt în presa de azi. În graul cu care ne-am învîțat de curînd, 6 ani este egal cu Numaideci.

Grăție Secerii și Ciocanului renașterea materială a mers paralel cu renovarea minții. Poporul azi citește, editurile tipăresc milioane de cărți — și dacă, și eu, cu meritele mele puține, din care-mi recunosc unul singur, acela de a fi păstrat de la începutul vîlții, pînă la vîrsta mea, încovalat pe băț și cu unelte în traistă, prin spinii, mărcini și căpcane, o singură potecă; dacă mă vîd și eu pus în rîndul de cîștite, tot Secera și Ciocanul au implinit asemenea minune...

Îi sîrnt secera Măriel, pierdută prin arși și lanuri.

Îi sîrnt lăcătului pieptul ars de vilvoare și opărit de sudorii...

20 mai 1960.

Cerul deschis

A socierea acestor două cuvinte într-o gazăie care se ocupă în special de literatură, ar putea să pară titlul unui frumos poem. În realitate, ea cuprinde definiția ultimului sport american, practicat, după cum a relatat presa din întreaga lume, în clandestinitate, pînă cînd o rachetă, una singură, l-a scos la lumină și l-a arătat omenirii; iată cu ce se ocupă niște militari pieticiți de viața pașnică!

Nenorocirea este că un avion, și încă unul care se îndelețește cu piraeria cerului, nu reprezintă o simplă mîngie de golf bună de aruncat cu crosa în grădina vecinului. Resturile sale jălnice aduse pe pămînt de o artilerie foarte bine pregătită, cuprînduse în afară de un pilot cu nume de actor de la Hollywood și o încălțătură ciudată: aparate de filmat la mari altitudini, bani, otravă, un pistol care nu face zgomot și alte nimicuri, menite să ateste misiunea piratului de la bord. Ca în romanele senzaționale atît de iubite peste ocean, linia vie din carlingă trebuia, atunci cînd ar fi fost atînsă pasajul de aluminiu, să-și injecteze lichidul fatal și să trîntă pe pămînt un cadavru. Dar, cum spunea totuși Hrușciov, orice e viu vrea să trăiască și onoare de militar a fost uitată în fața morții în nemărginirea de aburi.

Nimeni în lumea asta n-ar vrea să fie în pielea lui Powers. Orice sentință va da tribunalul ce-l va judeca nu va întrece disprețul unanim. Numai că sportul cu trasil cu ochiul în curtea vechiului aliat de luptă are și un alt aspect. Violentarea graniței de aer a Uniunii Sovietice s-a făcut într-un moment în care toată omenirea iubitoare de pace aștepta cu nerăbdare cea mai justificată, finiera conferinței la nivel înalt. Sînt unul dintre cei ce au crezut sincer în dorința de pace a președintelui Statelor Unite, Eisenhower. Așa-numitul „spirit de la Camp-David” mi s-a pîrnat că va aduce lumii binefăcătoare răsufărare primăvărată a destinderii. Trebuie să scriu aici cu intristare că m-am înșelat. Se vede treaba însă că în America, țara tuturor „libertăților”, nici chiar președintele nu are libertatea de a-i stăpîni pe ațîțătorii la război. Voici autoritatea cu condamnarea actual agresiv înfăptuit de serviciul de spionaj al S.U.A., dar Eisenhower a fost silit să se autodateze cu inconștienții care au tulburat atmosfera de prietenie stabilită cu puțin timp în urmă.

Parcă de neconcepț, așa cum a subliniat totuși Hrușciov, ca după această impolitețe, fiind de brutalitatea cea mai rea, ca autorii gestului de nebulnie să nu-și ceară scuze și să facă din urita lor îndelețețire o politică de stat. În asemenea condiții,

Eugen BARBU

(Continuare în pag. 6)

avînt...

primul plan stau, firește, dezvoltarea industriei grele și desăvîșirea procesului de transformare a agriculturii. Alături de aceste două grînzii fundamentale nimic nu este uitat din industrie și producție agricolă secundară. Totul este jesus și ridicat ca o schelă uriașă cu o condiționare reciprocă a elementelor constitutive, calculate pe baza unor stricte realități.

Deosebit de impresionant, bunăoară este tabloul comparativ al principalelor produse industriale cu nivele deosebite de producție între anii 1959 și 1965. Energia electrică va cunoaște o creștere considerabilă, de la 6224 milioane de KW la 18.500. De asemenea cărbunul: de la 7977 mii tone la 12.500. Vor fi însă și anumite posturi care vor apare pentru prima oară în 1965. Aluminul, de pildă, cu 20—30 de mii tone; locomotivele Diesel electrice, cu 95 bucați; cauciucul sintetic cu 50 de mii tone; televizorele cu 130 mii de bucați — toate cifre valabile pentru anul 1965. Sînt acestea o dovadă preemptonică nu numai a creșterii productivității pe toate sectoarele, dar și a unor industrii noi care vor veni neîncoțat într-o creștere continuă a orînduirii socialiste să completeze gurile resimțite de o viață socială al cărei nivel este creștinat. Deosebit de interesant este capitolul folostrii gazelor naturale, o mare bogăție a țării, într-o judecătoare politică de perspectivă. Materie primă pentru marea industrie chimică de la noi, în plin avînt, ea și înlocuitor al combustibilului lichid și solid, gazul natural este calculat la o creștere de 13,3 miliarde metri cubi, pentru anul 1965.

Intruic privește agricultura perioada planului prevede încheierea procesului de colectivizare cu tot ceea ce el atrage ca metodă înaintată de cultivare și neîncoțată folosire de unelte tot mai perfecționate. Nici una din ramurile producției agricole nu este uitată. Plante, legume, pomicultură și viticultură toate sînt prevăzute într-un randament sporit. Bogăția țării, bogăția vîltoare, din ce în ce crescută o poți privi pe planul pînă în 1965 cu pe o hără cu un relief crescut. De cifrele acestea amănunțite sînt legate și frumusețile privești și ale muncii felurite care de pretutindeni vor veni să dea o mai mare bucurie de viață unui întreg popor muncitor și iubitor de liniștea și pace. În primul rînd așezarea în așa-i vieții va fi ajutată cu un spor

La etajul 9 al unui bloc în construcție, pe Bd. N. Bîlcescu, muncitorii citesc proiectul Directivelor Congresului al III-lea al P.M.R.

TREPTELE FERICIRII

Cu unsprezece ani în urmă apăsarea Rezoluția Comitetului Central cu privire la colectivizarea agriculturii. Drumul fusese lung și anevoios. Prima treaptă din noul urcus al istoriei a constituit-o actul revoluționar de la 23 August 1944, a urmat reforma agrară din 1945, naționalizarea din 1948 și toate celelalte trepte urcate de poporul nostru sub conducerea partidului. Proiectul de Directive al Congresului al III-lea al P.M.R. prezentat recent de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prevede cu o simplitate clarvăzătoare și o precizie științifică încheierea procesului de colectivizare a agriculturii pînă în 1965.

Încă la 1 martie 1960 — în urma sarcinii tratate de Congresul al II-lea al partidului — sectorul socialist din agricultură a propovinderat ca suprafața și producția marfă: „peste 76 la sută

din totalul familiilor țărănești sînt cuprinse în gospodării agricole colective și întovărășiri”. Între aceste două date istorice (1949—1965) se înscrie arcul de triumf al colectivizării, procesul complex și dramatic neprevăzut și resurse inspiratoare pentru prozatorii și poezii contemporani ai transformării revoluționare a satului. La această dată rezultatele de producție socialistă vor cuprinde întreaga economie națională care a căpăta astfel un caracter unitar. Cu o simplitate clarvăzătoare și o precizie științifică, Proiectul de Directive prevede: — Creșterea producției globale agricole cu 70—80 la sută față de 1959; — producția de cereale și legumi.

Al. I. GHILIA

(Continuare în pag. 3)

Industria — cuvînt multivalent și poetic

Citesc proiectul de Directive al celui de al III-lea Congres al Partidului și încerc să satisfacilei desoperitorului. Lectura e concentrată, sintetică; fiecare cuvînt fiind investit cu funcții și valențe multiple, în stare să sugereze imaginea plină a peisajului economic înflorit al României pentru viitorul șase ani și pentru programul economic de perspectivă.

Practica construcției socialismului n-a obținut cu astfel de documente și totuși, de fiecare dată, milioanele de oameni ai muncii de toate profesiunile vibrează intens la citirea și dezbaterile colective a acestor programe de lucru, în jurul cărora ne concentrăm eforturile noastre creatoare. Explicția? Una singură. Aceste programe, în care sînt prezente deopotrivă oțelul, mineralul, zădăru, colectivul, inginerul, textildist, învățătorul, omul de artă, studentul, poartă în substanța lor îndrăzneala, vizurile, puterea, zbururile minții,

perseverența, înțelepciunea, experiența și inima poporului întreg. Mîtingurile care au loc în aceste zile pe întreg cuprîntul țării, constituind expresia firească, spontană a sentimentului de bucurie generată de ideile mărețe ale Directivelor, constituie în același timp o manifestare a hotărîrii întregului nostru popor de a le traduce în fapt. Să parcurgem doar un capitol din vastul nostru program de construcție pașnică: industria socialistă, de pildă. Se scrie negru pe alb: „Valoarea producției globale industriale va fi în anul 1965 de aproximativ 2,1 ori mai mare decît în 1959, corespunzînd cu un ritm mediu anual de creștere de circa 13 la sută”. În ce mod? Răspunsul e meșter și entuziasm: pe toți faurii lui muritorilor noastre materiale ca și pe cei ai produselor spiritului!

Pop SIMION

(Continuare în pag. 3)

Ion Marin SADOVEANU

(Continuare în pag. 6)

ÎN ÎNTÎMPINAREA CELUI DE-AL II-LEA CONGRES AL P. M. R.

Semnificația unor construcții

Declinul pitorescului sordid

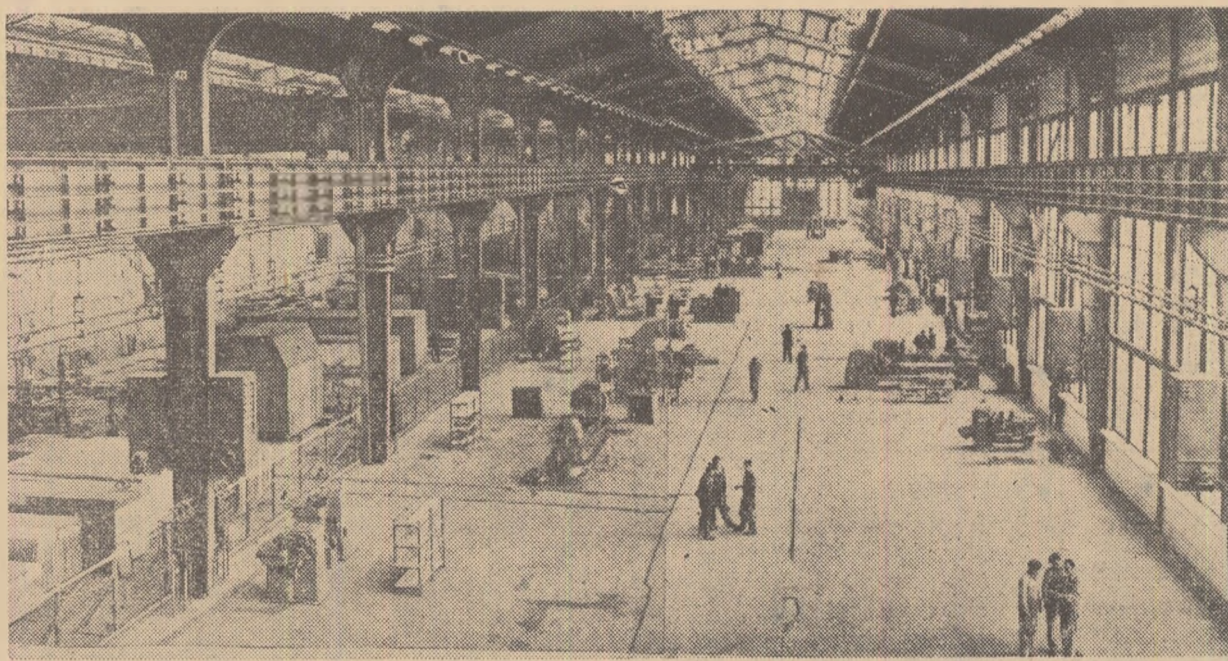
peră grandioasă de reconstrucție care animă astăzi întregul nostru popor a dat între altele, o nouă înfățișare literaturii române: al Mării Negre: stațiunile măruntă răspândite pe coasta ospitalieră și generoasă care perpetua din cele mai vechi timpuri așezări omenești cu nobile blazoane arheologice, stărând sub zodie legendară, tind a se încheia într-un ansamblu impunător. Trecutele aceluiași viete în temelii unei ascunse și inexpugnabile ierarhii — aceeași unde se înalță tacit pretutindenea — vite de o eleganță invers proporțională cu gustul dominant strălucit prăfuit, mărșăle de case obscure, prăvălii și mici restaurante sezoniere, și unde numai harul luminii împreună cu freacărea unei vegetații bastarde ridicau în fața apelor o frumusețe tăcută, încep să-și piardă articulațiile făcând loc clădirilor monumentale menite să fie răspunsul dat de oamenii la toate întrebările mării.

Entuziasmul rimurilor de față se transcrie poate și cu necesitatea unor rezgăte auzite în colo pentru farmecul peisajului ce se destramă și spun această amintind-și discuțiile purtate nu de mult în trenu ce mă ducea spre Constanța, cu un interlocutor de eccezie care-și mărturisise nostalgia pitorescului de odinioară înlocuindu-mi numele unor pictori romini, cîntăreți pămâniși ai „exotismului” dobrogean. Nu voi ascunde admirarea mea pentru Tomșa și Iser, pentru Șirto și Șt. Adriașcu; pinzele lor înfățișînd, bunăoară, imagini din vechia Mangalia sau trezid de altele ori în sufletul meu coarde ascunse și neștiute. Dar mie îmi plac enorm și cociobaie somnolente din altele tablouri de Grigorescu sau Lucian, îmi plac și periferiile lui Luchian cu atmosfera lor de mizerie și melancolică turpitudine, fără să doresc însă (împreună cu interlocutorul meu și desigur cu toți oamenii de bine) înlocuirea unor asemenea elemente în timpul realității noastre. Și iubesc mult picturile lui Adriașcu Bronzov inspirate din sumbrele epidemii de ciumă ale evului mediu*) și cămătarul crispat al lui Quentin Matsys și copilul șerilor al lui Murillo cu toate că — și eu și nevoiesc argumente prea insistente — n-am nici un fel de nostalgie pentru asemenea motive de inspirație. Pentru că de fapt ce mă impresionează este universul emoțional și propria nădădă a artistului, modul său de a converti realitatea în tempera și în niștii omenești: îi iubesc sufletul și pînula care mi l-a dovedit. De altfel ceea ce mătră pictori romini susamintii căutaseră în sudul dobrogean era, după mărturiile unor dintre ei, mai cu seamă lumina darnică, vibrația difuză a soarelui învalind imagini răvășite ale acelor înșurături aride într-o sublimă anvelopă.

În această conținținășă aș vrea să înșis înșis, dincolo de reprezentările picturale, asupra realității însăși și a sensului noțiunii de pitoresc așa cum i se aplicase de obicei. Am văzut Mangalia de odinioară și n-aș putea spune că mi mi-a dat o puternică impresie ridicată pe o coastă domoală aglomerată de case cu forme de o geometrie intervertită, învîndu-se dintre plante suide umilte de imediata vecinătate a unei clime mai aspre, părea o grămadă fosforescentă de melci și scoici polimorfe pe care marea le adusese aici și suferă în tăcere de ciudate boli cu simptome de dăuce și potoliță de loare. Stăpînită de lentă agone priveștea declina în ochii umiși ai mării care văzuse ogîndindu-se în apele ei superbe aceluiași ale colonadelor grecești și romane din vestele cetăți de altădată. Pînătrînd în interiorul localității te înfățișă la fiecare pas cu insalubritate și mizeria fetidă și nu-ți puteai ascunde mirarea pentru totală dispariție a oricărei urme de civilizație, într-un oraș care cunoșcuse cu peste două milenii în urmă canalizarea și băile, pavajul și fețele cu frontispicii ornamentate de mari sculptori: te înfățișau case primitive îngheșute pe străduțe înguste pline de praful și de miasme dezgustătoare, printre care se mișcau oamenii resemnați la singura bucurie adusă de orizontul marin, de soarele blînd și de vîntul mișgător al fărîmului. În cițeva vite meschine dar confortabile așezale în imediata vecinătate a plajei sibirizant în timpul verii burghize și așezare, obștii de trepidățiile financiare și desfrîu urban. Mai departe, prin cămăruțe modeste închinate la preț împovărat, înfruntau cu stoicism

*) Căroa le-a căzut victimă în cele din urmă artistul însuși, mort în timpul vestitei clume din Anvers.

A. E. BACONSKY

Interiorul noii hale a fabricii de locomotive Diesel-electrice din Reșița

LOCOMOTIVE „1965”

Pentru a ajunge de la București la Reșița ca să vezi locomotivele Diesel-electrice în construcție din fabrica nouă a Combinatului Metalurgic, călătorești deocamdată tot cu un tren tras de o locomotivă cu aburi. Privim atenți locomotivele cu aburi, le cercetăm siluetele lungi și negre, coșurile, bițele, ne întipărim bine în minte zgomotul și siretele lor, direle de jum gros și praful lor de zgură. Le mai putem privi un timp scurt — peste zece ani ele nu vor mai străbate timp, defiletele munților Carpați. Vor deveni obiecte de muzeu. Coborînd la Reșița din trenul tras de o locomotivă cu aburi și intrînd apoi în noua fabrică de locomotive Diesel, am avut sentimentul brusc, direct, al saltului în tehnica modernă, în viitor. Pe cînd îmi mai suna încă în urechi pîulătul monoton al „vechii locomotive” pe care abia o părăsisem în gară și care îmi deosebea dintr-odată o bizară amintire. După ce privise în hala mare mișcările perfecte ale mașinilor complet automate, șirul de stringuri și freze, curățenia riguroasă de farmacie în care lucrează muncitorii, termometrele care controlează sever variațiile de temperatură — mă apropiu de două „boghie” — de platforma unei locomotive în construcție unde se instalau pentru toate cele șase osii, șase motoare electrice.

„...Industria constructoare de mașini își va moderniza tipurile de mașini și utilaje fabricale spre a se ajunge la caracteristici constructive și funcționale corespunzătoare nivelului tehnicii mondiale. În reconstrucția bazei tehnico-materiale a transportului feroviar, principalele sarcini din această perioadă sînt: extinderea acțiunii, începute în anul 1959, de înlocuire a tracțiunii cu abur prin tracțiunea Diesel-electrică, începerea electrificării liniilor; cu profil greu și trafic intens... Călea ferată va fi înzestrată cu 330 locomotive Diesel-electrice. În 1965 se va ajunge ca transportul cu tracțiune Diesel și electrică să reprezinte 45-50 la sută din traficul feroviar... Pînă în anul 1970, parcul actual de locomotive cu aburi va fi practic înlocuit cu locomotive Diesel și locomotive electrice...”

(Din Proiectul de Directive ale Congresului al III-lea)

de acest fel, am constat cu mirare că sînt comparabile cu cele din import. — Trecerea transportului de locomotivele cu aburi la locomotivele Diesel-electrice — îmi spune inginerul Baicu după ce rămînem singuri — e o trecere înșisă, ca o consecință a progresului tehnic din țara noastră, desigur, pe planuri armonioase în întreaga industrie. Construcția pentru înșisă oară locomotive Diesel și construnđu-le avem consilia călădă că trebuie să atingem nivelul actual din țările cele mai avansate. Conducerea superioară de partid și de stat ne-a creat un teren prielnic pentru asigurarea condițiilor de înaltă tehnicitate. În locul vechii fabrici de poduri rulante și de macarale, care avea pereți din țena, vedei acum această impunătoare fabrică modernă — utilată cu mașini automate — care colaborează cu alte întreprinderi pentru construcția noilor locomotive. Ritmul de ridicare a noilor locomotive este atât de rapid, pe altă de creator în ceea ce privește formarea și consolidarea colectivului muncitoresc reșițean care lucrează la execuția noilor locomotive. Iniția mașină de prelucrare mecanică a fost montată în luna mai anul trecut. În 1959, în timp ce hala era încă în construcție, mașinile montate au și intrat în funcțiune, muncitorii, tehnicienii și inginerii de aici au lărat șapte perechi de boghie în perfectă stare uzinelor Electroputere, unde s-a putut trece imediat la montarea primelor locomotive rominești. Un „lot mare de boghie” se află acum în fabricație. Producția noastră de aici se desșisăză deci pe planuri multiple și într-un ritm nou. După primele zece locomotive, celelalte care urmează să fie construite vor avea toate motoarele, echipamentul electric, executate în țara noastră, aici la Reșița și la Craiova. E vorba deci, nu numai de însușirea cunoștințelor asupra tehnicii moderne, ci de construcția propriu-zisă a unor mașini indigene de înaltă tehnicitate care să nu fie mai prejos decît au fost cele provenite din import. — S-a hotărît ca la Reșița să se ridice fabrica de locomotive noi. De ce a fost aleasă tocmai Reșița? Nu mă gîndesc numai la oțel, la indermintă aici. — Atingem o importantă problemă de ordin social. S-a avut desigur în vedere tehnicitatea remarcabilă de care dau dovadă muncitorii din Reșița, tradiția lor în construcția locomotivelor. Problema e de ordin social și prin faptul că s-a avut în grijă ca aceia care au creat locomotivele cu aburi, să pășească mai departe în tehnica și să lucreze la noile locomotive, — nicidecum să fie îndăruiți ca niște oameni cu profesii depășite. Printre oamenii pe care îi vedei în noua fabrică, putești distinge muncitori cu vechi state de muncă în Combinatul reșițean, care sînt educați și se educă în problemele privind rigorele tehnicii celei mai exigente. Această nouă fabrică în care, observați, pînă și igiena producției e o problemă așezată, în care prescripțiile de calitate sînt foarte pretențioase, fabrica noastră nouă care pe întreaga gamă de operații a prelucrării oțelului — de la munca jurnalisticului la standurile de montaj a pieselor — o nouă și ridicată calificare, în spiritul tehnicii moderne. În acest spirit se formează muncind lucrătorii fabricii noastre. Aș putea să vă citez muncitori care se descoperă pe ei înșii în posibilități de muncă pe care nici nu le bănuiau. Vă reproduc cuvintele strungarului Fila Ion: „De mult lucrez la strung, dar nu mi-am închipuit niciodată că pot strungi cu cutitul o sulfim”. Gradul înalt de necruție și calitate îl manifestă și muncitori

Industrie-cuvînt multivalent și poetic

(Urmare din pag. 1)

— Vom instala noi centrale electrice la Bicz, Ploiești, Luduș, Craiova, Oradea, Tirgu Mureș, Iași ; — Vom sporii mult gama minunilor de care sînt în stare gazele naturale: metanul va fi alături să colaboreze la elborarea otelului Martin și va fi vizionatul inițial și atornic al căminelor noastre, pentru că vom mări imensul sistem vascular al țării în așa fel încît, în șase ani, conductele magistrale vor avea o lungime totală de 4000 kilometri ; — Inginerii și chimiștii vor sta lungă vreme aplecați asupra bulgăreli de cărbune, ispiții să afle oțile de innoabilare a lignitului și să pregătescă conductile pentru producerea cocsului metalurgic în țară ; — Fericiții locuitori ai orașului de pe Dunăre vor avea o revelație aproape unică : în scurtă vreme orașul Galap va intra în constelația marilor orașe industriale ale Europei, pentru că aici se va ridica cea mai mare etate siderurgică a țării, menită să producă în 1970 cam 4000 tone oțel anual ; — Bauxita, conușerăa metalelor noastre neferoase, va fi solicitată să intre în marea metamorfoză industrială pe care o va coordona noul combinat de aluminiu, schițat pe hîrtiile de cale ale proiectanților ; — Vom popula cu miliarde de noi exemplare splendide faună industrială a țării, trimișind mașini mai bune, mai moderne, în toate ramurile productive ale economiei naționale ; — Lucrătorii din industria chimică vor fi, în anii ce vin, interpreții inspirai ai unor asemenea văzătorii de laborator, încit numai producția de mase plastice și rășini sintetice — de pildă — va fi în 1965 de peste 95.000 tone anual, adică de 16 ori mai mare decît în 1959 ; — Cămășile de schelării suite ca iedera pe zidurile roșii, se vor înmulți, pentru că vom avea mai multe fabrici unde se produce ciment ;

— În timp ce spinările goloșe ale munților vor fi împădurite cu puieț de stejar și de fag, în poala Dunării, la Brăila, vom produce anual, pentru entuziasmați și filozofismose ; — Poezii aducătorilor, geologilor, vor detecta noi comori subterane — mine-reuri ferose și neferoase, țitel, gaze naturale, cărbuni — modificînd mult harta industrială a patriei ; — Dumbracul, lina, mătasea, se vor afla în cantități destule la îndemîna omului muncii : dacă dumeata, cititorule, vei voi să te îmbraci în pragul iernii lui 1965, vei avea de ales din cele 70 milioane de bucăți tricotate și 45 milioane perechi de încălțăminte care vor fi învalind magazinele țării, în vreme ce ; — Noile fabrici de zahăr, de piine, de ulei, de lapte praf și de bere, vor mări considerabil, pentru tine, cetețean al patriei socialiste, prestigiul cuvintului „bunăstare”... — Invățăm ce înșamă industrie socialisă călătorind la Bicz, Onești, Chișcani, Săvinești, Govora, Roman, Cîndava, nu demult și aceste locuri care formează azi obiectul investigației noastre, erau doar proiecte și planuri. Partidul, prin forța minții și brulețelor clasei muncitoare le-a transformat într-o vie și coplesitoare realitate. Aici își are izvorul certitudinea noastră în viațilitatea programului însușitorilor pe care Partidul îl propune poporului în pragul celui de al III-lea Congres al său. — Citeșe în litera și spiritul Directivei și îndemnul acesta : Depinde și de voi prozatori și poeți, dacă vom avea mai mult petrol, cărbune, oțel, dacă vom avea mai multă piine, îmbrăcăminte și mai alese decât vom știpti mai repede învăștarea, isteștindu-ne mintea și spiritul. — Așa dar noi, care operăm cu verbul înșiripat, fiind alături de făurarii tuturor bunurilor materiale și spirituale, slăvim pe marea și inspiratul Poet care a conceput acest mare program de lucru — iubitul nostru partid, creierul și inima acestor înfăptuiri istorice.

Pop SIMION

TREPTELE FERICIRII

(Urmare din pag. 1)

făcută, ca o pasăre de lumină, cu ciocul din flacăra roșie, despiedînd timpul ca pe-o coajă de nucă cu miezul dulce. Fiecare treaptă urcată nu reprezintă numai un cîștig pe plan economic, ci și moral-uman, ceea ce constituie esențialul pentru marea scriitorului. E tulburător gîndul cămă avem instalații pentru a dădușirea acestui proces cu adînci implicații în universul interior. — De fapt, marea roman al epocii îl scriu înșis oamenii muncii sub conducerea partidului, transformîndu-se pe ei odată cu realitatea înconjurătoare. Noi, scriitorii, avem datoria să ogîndim selectiv, cu căldură și fiecare pe măsura talentului nostru, această mărșă realitate revoluționară în continuă mișcare.

— Simpu, precis, vîndînd forța chibzîntă și a muncii libere, forța socialismului în acțiune. Fiecare prevedere în parte e o perspectivă ; fiecare perspectivă deschide o treaptă spre fericirea și bunăstarea înțregului popor. — Desprinsă dintre cifre, închipuirea începe să zboare cu aripile larg des-

AI. I. GHILIA

Sonde rominești în India

TRECEREA ÎNTR-UN RAS-TIMP ATIT DE SCURT DE LA O ȚARA CU O PRODUCȚIE PREDOMINANT AGRARĂ, LA O ROMINIE NU NUMAI INDUSTRIALĂ, DAR LA O ROMINIE CARE SE CONSTITUIE UNUL DIN FAPELE CARE PRESUPUN ȘI DAU MASURA REVOLUȚIEI PETROLE-RE, CARE SE BUCURA DE O UNANIMĂ APRECIERE INTERNAȚIONALĂ. — Relațiile de mai jos, făcute de inginerul Vasile Sirbu, de la uzinele „I Mai” din Ploiești, care a lucrat în India la instalarea unor sonde petrolifere, cuprînd mărturiile ale stimei internaționale de care ne bucurăm.

lele Himalaiei, e o sondă rominească tip 5D care funcționează acolo de trei ani. Și cum producția e excelentă, avem un precedent. Mulți specialiști indieni s-au format acolo, în Javalanmuky. Noi am căutat să le dăm toate indicațiile, fără să le ascundem nimic din tainele meseriei. — Am stat acolo pînă la jumătatea lui ianuarie, supraveghînd forajul. — La plecare, am fost conduși de indieni pînă la gară, cale de 90 de kilometri, cu mașinile.

— Vreți să descrieți mai amănunțit modul cum au decurs lucrările? — Am spus, la început, că în primele trei luni, era mult greud din pricina inundațiilor. Munceam alături de indieni. Cel mai mult auzeșisă vîg, sau poate de loc de Romînia. Le vorbeam despre noi și realizările noastre și auzeam cu emoție cum încep să folosească terminologia tehnică rominească. Îl ascultați indiferent vorbind în limba lor și deodată

De vorbă cu inginerul Vasile Sirbu de la uzinele „I Mai” Ploiești

— Am stat în India anul trecut, a început dînsul, o perioadă de șase luni, împreună cu trei muncitori de aici din uzină: Buiaș Constantin, Bratu Ion și Dumitrescu Gheorghe, pentru a instala două sonde de foraj tip 4 LD livrate de Romînia Indiei în cadrul acordurilor comerciale. — În ce localitate ați lucrat? — La Cambay, lângă Bombay. Aici e o regiune autentică. Hiene, cămile, și jungla de toate speciile, maiuște Cînd am ajuns acolo, utilajul nostru, trimis cu mult înainte, era cercetat cu minuție de o turmă de maimuțe. Reptilele și mai ales șerpii cobra ne îngrijorau. Erau inofensive, altî timp ci le lășai în pace, dar dacă din neatenție le călcai, te ataca. De aceea purtam permanent cizme de cauciuc. Am ajuns într-o perioadă cam nepotrivită: începuse musonul. Trei luni de zile a plouat în permanență. Trebuia să luptăm cu inundațiile, se împotmoleau tractoarele... N-a fost prea ușor. La început, pînă a ne depinde, căldura ne paraliza: afară ploua și în casă era o căldură de șiroa nădușala pe tine. După ploaie, urma o temperatură de aproape 45 de grade. — Cum ați fost primiți și primiți de autohtonii? — Bine, foarte bine. De fapt, noi petroliștii romini avem deja o tradiție în India. La Javalanmuky, la poa-

Nicolae VELIA

Qare nouă din Constanța

L A P E S C U I T

Romanul „Front fără tranșe” tratează tema colectivizării totale dintr-un sat din Ardeal. Desi gospodăria colectivă locală — de la a cărei înființare s-au împlinit 6 ani — este „fructuoasă, jumătate din sat s-a mutat în afara ei. Lică Mureșanu, fost muncitor la „Industria Sirmei”, secretarul organizației de partid a venit în sat la cererea lui, pentru a contribui la colectivizare. Iși dă seama de ce pătrunși din țara colectivă refuză să se unească la țară cu ale colectivizării. Cifrua membri ai consiliului de conducere, pe care președintele îl scripșind pentru ca aceștia li susțin interesele, au intrat în gospodărie cu pământul cel mai prost și cu utilajul agricol cel mai învechit, pentru că înainte de a se înscrie și-au trecut pământurile bune și parte din vite pe numele copiilor care au rămas în țara colectivă.

Țărâni sunt coșii de supraviețuirea muncii în comun, își dau seama că cei din gospodărie trăiesc mai bine ca ei, dar, cu toate acestea nu vor să se înscrie până ce președintele nu vor aduce pământurile cedate copiilor. Cu toate încercările lui Lică, proaspăt scăpat din închisoare, și ale încercărilor născute în el de a compromite într-un fel pe secretar, acesta, Lică Mureșanu, luptă cu succes pentru rezolvarea acestui conflict.

P. S.

el, deocă farele. Multă vreme nu se mai putea locui în casa aceea, dar pînă una alta, acolo locuiau. De casa nouă nu putea fi încă vorba. Lică n-avea bani, Carolina dacă lucra o zi, două, pe săptămîna, la colectivă era mult, iar din zilele muncă ale lui Lică nu se putea face în așa scurt timp casă. Ii promisese Zolovie lui Lică că are să-i dea un loc de casă în capul satului, din pământul colectivă. Dar Lică nu cerea, ca nu cumva să zică oamenii, că uite, de-abia a venit în sat și umbra după de ale lui, iar Zolovie, de cînd nu se aveau prea bine, uitase de făgăduială.

Noroc că Anisia era femeie săritoare. Ii dădea Carolinei o mîna de ajutor și seara, peste uluci, cite o oală de lapte. Nu era și ca Anisia să nu sară peste gardă să vadă de unele și de altele în curtea Carolinei. Pînă și hainele lui Lică tot ea le spăla și le călea, numai că el nu știa nimic.

Într-o zi gardul dintre ogrăzi se rupse, Anisia nu era ușoră, și în loc să-l repare, văduna a făcut o porțiuă. Se putea trece mai ușor, fără grijă că o să-și rupă fustele și atîra de asta despărțura o scutea să mai alerge pe drum, că oamenii-s rai și rai fiind, multe le trece prin mințe.

După ce îi murise bărbatul, Anisia intrase în gospodăria colectivă, ea să aibă un sprîjin. Să fie o gospodărie singură era greu și ori-cît s-ar fi strădui, munca femeii-i tot fără spor. Vîntul în un somog de pite de pe acoperiș, țeturile la gard se strîc, grajdul trebuie rînit, vaca mulsă și dată la ciurdă, oăntăniile hrănite. Se cădea să le facă cineva pe toate și Anisia n-avea zece mîini, numai două. Nu se învredniciseră să alba copii și rău îi păru la început că nu are. Se obișnuise apoi. După un an de văduvie se bucurase chiar, zîcîndu-și că un fată vitreg, oricît de bun ar fi, pentru copilul ei tot străin rămîne. Într-un timp vorbă de necumurle s-o mîrșă. „Morții cu morții, viii cu viii” — și-i aduseser pe cap pe unul din Luna, zdrăvan la trup, cărunt la țîmp și iubăreț, de i se dusesse vestea. L-a iscodit Anisia, l-a încercat la treburile și la atele, dar după câteva zile i-a pus boceala în spatele, săfîntîndu-i să se ducă de undă a venit. El îi trebuia un bărbat care să vină nu pentru puțina a-vere, ci pentru ea, un om bun la toate, nu numai la cele lumesci, că stomacul zina nu te-ntrăbea ce-ai făcut noaptea, el cerîndu-ți altfel de hrană.

La început, Carolina, o rugase să-i dea o mîna de ajutor la arsul cîmpurilor. După o săptămîna tot Carolina o chemase să-i facă turteca pentru țîței, ca u treia orară se de-ata în celo în fiecare zi. De lucru găsia în curtea Carolinei pînă peste puteri. Multe simț de făcut într-o casă și o ogrădă a cărei săpînă era spre apusul vieții și cu vederile înjumătățite de albea. De la înfrînta de la grajd, cel mare mai stătuse de câteva ori de vorbă cu Lică. Ii auzise rîsul copilăresc, îi citise în ochi supărarea cînd treburile nu-i mergeau prea bine, dar oricum ar fi fost, vesel ori mîhnit, nu trecuse o dată pe lîngă ea fără să nu-i spună o vorbă bună. Odată îi împletise din niște un coș mare, sub care să-i adăposteașă puil, de ulli, atîdată îi cărase cu desaga lui galben pentru lipit podelele și cu toate acestea el niciodată nu-i ceruse mîncare din ochi ceea ce e a fiia usurată și atîc de deș și ce-ruseră alții. „Bun om și cu su-flet”.

Dar Lică, în afară de vorbe bune și de ajutor bărbătesc atunci cînd

ea avea trebuință, nu-i dăduse să înțeleagă nici prînt-un semn că înăuntrul lui nutreă pentru ea și altceva. Și rîu îi părea Anisiei. „O fi din ăia serioși, că pe la partid așa-s”, își mărturisă ea nu o dată, și ca el să nu creadă cine știe ce își văzu mai departe de treburile, lăsîndu-se trecut cu vederea. Doar uneori, la răstimpuri mari, se uita gorea la el ca să nu-i uite ochii și să-l ghicească dorința. Dar Lică avea alte gînduri. Altele îi treceau prin mințe. Se scurse-seră citeva luni de la venirea lui, citeva luni în care mîinile ei, n-au avut hodină cînd era vorba să-i ză-jute Carolinei, vremea îndeauns de lungă ca el s-o priceapă. Pînă și femeile din sat nu începuseră să vorbească pe la porți, fetele la horă. Anisel nu-i părea rău de loc. An-zind de la alții, poate avea să se

Fragment din romanul „Front fără tranșe” de Petre SALCUDANU

mire, după mirare să se dămicească și durîndu-se poate i-o veni un gînd bun și-o sta de vorbă cu ea. Să stea numai de vorbă, că după aceea o ști ce să-i spună, ce să facă cu el. Fînă și cu gîntic, ca să-ți le apropii, trebuie să te porți într-un anumit fel, dar-mite cu oamenii, și să se poarte știa, fusese măritată, trecuse prin multe. Numai că avea nevoie de un început, că nici înăuntru nu țî-o poți agăța de cerelele gol. Pentru asta trebuie un cui și cuiul să-l bată cineva.

Într-un timp auzise de la o cumătră că Nănuța îi poartă îmbe-tele și că nici el nu s-ar feri de ea. Ii spusese și Carolina într-o seară, „că aia lui Tiboc se dă pe lîngă al ei. De, el îi fecior, făcă ce-o vrea, numai la casa ei să nu i-o aducă că o opărește”. I-a spus lui Lică. Lică a îmbrunat-o, arun-cînd totul pe gura lumii. Că lui nici prin mințe nu l-ar fi trecut să se încurece cu femeia altuia. Carolina s-a bucurat. L-a crezut. Dar pe Anisia n-a oprit-o nimeni să nu creadă. „Adică, tu Anisie, să fii sluga lor, iar el s-o bucare pe alta”. Nu le-a mai călcat pragul. Iși făcea de lucru la colectivă pînă seara țîrzu. Întoarsă acasă își dăduse pe inimă. Și se cuie-a frîntă de obosală cu ochii plîngi. N-o chemau. Nu-i nimic, nici ea n-avea să meargă. Asta pînă într-o dimineață. Nu i-a spus dînt-o dată. A pus un snop de paie pe cîșorul descoperit, a curățat în polăță și de-abia atunci a îndrăznit Lică s-o roage să-i dea un staț și un leac pentru mamă-să care zăcea în pat bolnavă. A cău-tat și i-a adus. Ufîndu-se în ochii ei el și-a amintit de ziua aceea cînd s-au înfrînt în grajd. Au ris și s-au înroși. Apoi grăbiți, a luat ocalul din mîna lui, a trecut, ca o sîfătează pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

Îndădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

— Hădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

du-i să mînceie piine înmulțită. Mai vrei? Dă-te bînzărită că bu-zole nu-o de mîncare. Ce-i fi gî-sind de te ciugolești așa?”

— Puse puil lîngă ea și își văzu mai departe de treabă. Ar fi putut ea foarte bine să facă primul pas. Da' de ce să-l facă? El era bărbat. Că de ce la urmă să zică că nu l-a vrut și nu el pe ea. Las' că cu ște să aștepte. Răbdătoare a fost toată viața. N-o muri nici acum.

În curte întra Zolovie. Nu închei-se poartă cu mina ei o frîntă din mers ca să-și facă ivrea simță de departe.

Anisia se uita peste umăr și vă-zîndu-l își trase în grabă fustele peste genunchi.

„Uite hărmăsarul asta nu s-ar înroși să mă vadă și goală. El ar ști cu ce să înceapă” — Iși zise Anisia amestecînd brusturii țîței cu fînă de mîlăi.

Nevăzînd pe altcineva în curte Zolovie se apropie de ea. Era în-călțat cu elmele de lucru, pantu-lonii pricioși erau ca noi, numai că-mășa se vedea solășă și necăl-cată.

— Ce-i cu tine Anisie, te-al bă-gat cu zăp?

— Că să fac tovarășe președinte, cu cu zăp, alții cu noaptea, ficere-cum cum poațe.

Era de dimineață și Zolovie ve-nise cu ochii bulbucați și cu țarba nerasă. „Cine știe de unde o fi pl-cit, că dacă venia de-acasă altfel s-ar fi arătat îmbrăcat în zi de duminică”.

Cu toate că trecuse de mult de vîrstă cînd mai putea să fie soco-tit tînar, Zolovie umbla prin sat în ziele de sărbătoare, mai chipeș de cîl mai ferocuzi fecior. Era singur. Li dădea mîna.

Zolovie se mulțumi să zică un „hm” și trecîndu-și palma peste obrazul țepos, întrebă dulceaș, însă la fel de ironic:

— Da' Lică pe unde-i, ori tu aici în curte la el îi fi avînd țîin-țîi numai de rațe nu și de el. Și ca să se pară că e o spus a spus lui Lică. Lică a îmbrunat-o, arun-cînd totul pe gura lumii. Că lui nici prin mințe nu l-ar fi trecut să se încurece cu femeia altuia.

Carolina s-a bucurat. L-a crezut. Dar pe Anisia n-a oprit-o nimeni să nu creadă. „Adică, tu Anisie, să fii sluga lor, iar el s-o bucare pe alta”. Nu le-a mai călcat pragul. Iși făcea de lucru la colectivă pînă seara țîrzu. Întoarsă acasă își dăduse pe inimă. Și se cuie-a frîntă de obosală cu ochii plîngi. N-o chemau. Nu-i nimic, nici ea n-avea să meargă. Asta pînă într-o dimineață. Nu i-a spus dînt-o dată. A pus un snop de paie pe cîșorul descoperit, a curățat în polăță și de-abia atunci a îndrăznit Lică s-o roage să-i dea un staț și un leac pentru mamă-să care zăcea în pat bolnavă. A cău-tat și i-a adus. Ufîndu-se în ochii ei el și-a amintit de ziua aceea cînd s-au înfrînt în grajd. Au ris și s-au înroși. Apoi grăbiți, a luat ocalul din mîna lui, a trecut, ca o sîfătează pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

— Hădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

— Hădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

— Hădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

— Hădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

— Hădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

— Hădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

— Hădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

— Hădătoare sînt femeile și proști sînt bărbății. — Iși zise Anisia totcînd o o custră de coasă bînzărită pe lîngă el și s-a dus să alba grîi de bătrînă. Doar nu se putea s-o lase pe seama unui ne-preciput! De atunci porțiuă dintre ogrăzi se deschidea iar în fiecare zi. Cu vorbele acelea și-a hrănit sufletul, cu ele în gînd își ispră-vire treburile, din ele își lua pu-tere pentru mîini și răbdare pen-tru ce-ava să vină.

ajîitoare, pe nări, își scoase blu-za și rămase într-un combinezon scurt, lăsînd să se vadă prin el scîlpirile de albe ale pieții.

— Ni mă Lică, uită-le mă pro-tele, că eu nu pot hamuri ca ast-le.

Lică auzi foznetul măștii și în-toarcese capul brusc. Buzele-i erau întredeschise și pieptul se vedea sălbat sub respirația deasă.

— Eia, Lică dragă, pu o vorbă bună pîntru al mca, că pe mine mă lasă să stau el vreau, și Nă-nuța cu un mers de copilă, se aze-ză lîngă el.

Degeaba încercă Zolovie să nu audă ceva. Vîntul își abombase direcția și vorbele susțite ale Nă-nuței nu mai răzăbătura pînă la urechile lui.

Îl văzu doar pe Lică cu obraji roși ca focul cum o la pe Nănuța în brațe, cum ea îl petrece mîinile pe după gîtul lui încercînd să-i lă-sărute. Rămase surprins neștiind de ce Lică în loc să se îndrepte spre stufăriș, ascuns de privirile corbilor care cînceau pe sus, se ducea cu povara spre mîinile lui de la marginea rîpei.

Acolo pe loc rece vrea fozlă-răscit. Iși zise el, dar în cealaltă clipă rămase frîzînt.

Lică cu gîntărea în mîini se oprî și o buși pe Nănuța cu dosul lui Lică răzătoare, stingherită de parcă ar fi fost pe limba aceea de pîmînt, singură.

— Bună ziua, Lică, zise femeia și secretarul fără să se întoracă și fără să-i răspundă la binețe o în-trădecă domol, cu un tremur în glas.

— Da' ce, Nănuța, prin altă parte n-ai putut trece?

— Apoi trece omul pe unde poate și pe unde crede că-i mai bine; și se duce pe un prundiș să-și spele țîmpic plînc de rîmăol. Am venit să mă scald, da' dacă tu ești alina — mai spuse cu o apropiindu-se iar de Lică își dădu năframa jos ca să i se vadă com-cil negru ca o coadă de cal, îm-pletit, din care cîțiva cîrlionți îi atînceau pelea necedă și alba a gîtului.

— Stai oleacă să arunc șirul și te poți scaldă, îngînă Lică cu pri-venirile ajînite tot la cirloge.

— Da' nu vrei să te scaldzi cu mine, Lică, aproape șopti ea ri-zînd, aîntîndu-și galeș și dîndu-și mîinile la păr ca să-și desfăcă con-cilul își arătă subțiriile bluzei ude de transpirate.

Lică se uita la femeie și Nănuța își întîmbe mîinile spre păr și mai tare, ca prin buze să se vadă for-ma sinilor mari, împierții. Cînd văzu ochii lui Lică măriti, Nănuța își zise că de-acum poate să facă din el orice și înainte de a ochi o tuță ascunsă, cu umbră, se întrebă dacă în ziua aceea și-a primenit rufele. Rămase mulțumită cînd își aduse aminte că s-a primenit și adusîngherita începu să-și scoată bluza de sub bateriele fecior.

— Mă, Lică, am vînt cu al meu din Luduș și președintele statului din Grînd nu vrea să i dea țîdula să rămînă în sat mai mult de o săptămîna. Nu pui tu, Lică dra-gă, o vorbă bună. Ha, Lică, că nu țî-o pare rău!

Lică o mai privi o dată și cînd o văzu că-și descheie nasturii de la bluză, nu răspunse. Se întor-se la șirul lui și începu să lucreze smucit, nervos.

— Ni mă că nu vizeze nimic. Tu te pomenești că nu mai știi de muleri, mă. Ha Lică ai avut vreo muiere de cînd ai vînt din ar-mată?

Lică nu răspunse nîl de data asta și nici nu se întorase.

Atunci ochii Nănuței fulgerară scurt, venind în mișcări repezi își desfășă fustele una cite una, fos-mîndu-le, își făcu respirația iute și

— Mă, Lică, am vînt cu al meu din Luduș și președintele statului din Grînd nu vrea să i dea țîdula să rămînă în sat mai mult de o săptămîna. Nu pui tu, Lică dra-gă, o vorbă bună. Ha, Lică, că nu țî-o pare rău!

Lică o mai privi o dată și cînd o văzu că-și descheie nasturii de la bluză, nu răspunse. Se întor-se la șirul lui și începu să lucreze smucit, nervos.

— Ni mă că nu vizeze nimic. Tu te pomenești că nu mai știi de muleri, mă. Ha Lică ai avut vreo muiere de cînd ai vînt din ar-mată?

Lică nu răspunse nîl de data asta și nici nu se întorase.

Atunci ochii Nănuței fulgerară scurt, venind în mișcări repezi își desfășă fustele una cite una, fos-mîndu-le, își făcu respirația iute și

— Mă, Lică, am vînt cu al meu din Luduș și președintele statului din Grînd nu vrea să i dea țîdula să rămînă în sat mai mult de o săptămîna. Nu pui tu, Lică dra-gă, o vorbă bună. Ha, Lică, că nu țî-o pare rău!

Lică o mai privi o dată și cînd o văzu că-și descheie nasturii de la bluză, nu răspunse. Se întor-se la șirul lui și începu să lucreze smucit, nervos.

— Ni mă că nu vizeze nimic. Tu te pomenești că nu mai știi de muleri, mă. Ha Lică ai avut vreo muiere de cînd ai vînt din ar-mată?

Lică nu răspunse nîl de data asta și nici nu se întorase.

Atunci ochii Nănuței fulgerară scurt, venind în mișcări repezi își desfășă fustele una cite una, fos-mîndu-le, își făcu respirația iute și

MARCEL CHIRNOAGA „Primăvară”

RĂMAS BUN PENTRU O ZI

DE ZIUA COPILULUI

Rîmîneți cu bine copii! Noi pornim în lunga călătorie a zilei, cu-o barcă a viselor pornim spre țînta ce trebuie atinsă.

Voi rîmîneți cu nisele noastre lîngă obiectele alte de poanire, bandajați pîpușa rînită în nevinovata voastră închipluire, caîi de lemn hrîniți-i cu frunze, ridicăți case din cuburi — mîine, știm, veți ridica altele

pe care să nu le dărîmați ea acum, rîzînd, cu-o lomitură de picior. Rîmîneți cu bine copii! Ne așteaptă cîmpurile, ne așteaptă uzinele pe care vi le dăm mîine — zilnic vă schimbăți înfățișarea, copii frumoși, copii neastîmpărați, copii cocoși în pomi să aîngeți cu degetele norii, copii care aruncați în văzduh pașnice avioane făurite din ziare...

Petre STOICA

ODĂ MULȚIMI

Privește-n juru-ți: toate ce s-arată sînt semne de putere-ngemănată; Chiar lacrima de miere e-ntr-un fel — Un dulce ghem de mîi de osteneți.

Ca să scornească un bob de cîncîntin S-adună sonde, fabrici, nori, senin, Tractoarele constring, prin fier, pîmîntul și-n hora asta chiuie și vîntul.

Zugravule, bujorii-ți scilpitori Sînt măcinăți, înfrîi, în mulle mori, O dată cu sîmînta, care-și lasă în praful roș, unsoarea mîlăsoasă.

Gioconda-ți tînuții, dulcea-i gură, La început fu simplă țesătură:

participat dacă nu a fi contribuit, chiar, la înfrățirea lui.

Iot așa, celelalte capitale ale țării trezesc în fiecare cetățean o mișcare de toglă, de la țîmp pe care nu leam mai recinostesc, alii de mult s-a schimbat în bine, de țîțiva au în-toarcă, pînă la cetățîile de la Dunăre.

La țîși, ca și în alte centre ale țării, țîuresul acesta de construcție modernă scoate și mai mult în evi-dență frumusețea, nobețea emoționantă a vechilor zidiri străbune.

Palate și monastiri, turnuri medievale sînt reparate, țîntărite, salvate de uzura anilor. Frescele, hieroglifele marceli Sileon a țîi Mireia cel Bătrîn, ale Movîștiorilor, ale lui Ne-goie Basarab, sînt păzite, reparate, redată privirii admiratoare a nolore generații. Grăja Partidului Muncitoresc Român și a guvernului țării merge și dîncele de leatul cetățitorilor voievodului nostru cer mediteranean, scînt telerile soare, nînsoreă de povește a nolilor cu lună.

La țîși ca mîine, tot bucureștenii care contemplă acest înzăr armat, gîndit cu metođa și măsură, realizat cu energie, simt nu orgoliul țîresc, un patriotisim cîtăd, bucuria de-a fi

Legat tot de suveică și vîntale, Purcede șirul nemuririi tale.

Deci cînd orice, de-i mare sau doar bun e. Păduri de brațe, mări de umeri spune, Cînd un copil, o pîne, -o floare dragă E-un nod de care multe vieți se leagă.

In lume ce-mi arat-acest cuprîns Cum sî gîsesc un loc aceluî ins Ce-nțorace vremii spatele-i posac Trîntînd zăvorul între el și veac?

Tu ești un cer de stele, nu o stea, Lumina la redă și raza mea Te chemi MULTIME, frate ce trăiești, Stingher doar morții deajuns îi ești.

Constantin CHIORALIA

Construcție

(Urmare din pag. 1)

De cite ori cobor din Calea Vie-tol, în din țînta bînzărită Albușco-Pa-nea spre Cisnăg, mă surprînd, cu o plîmbe lui Vizîni, peisajul din vale, nouă sală a Palatului, înconjurată de peluzele, plantațiile proaspete și blocurile zvelte, pe care praful și lumina-giea nu le fîrtăzeste, palatele de fier și beton mulate în touni landre, care răsonă reverberantîmle frumou-sului nostru cer mediteranean, scînt telerile soare, nînsoreă de povește a nolilor cu lună.

La țîși ca mîine, tot bucureștenii care contemplă acest înzăr armat, gîndit cu metođa și măsură, realizat cu energie, simt nu orgoliul țîresc, un patriotisim cîtăd, bucuria de-a fi

stanja, la Istria, la Adam-Ci'si, în grotele colînlor calcareose, trecuturi reanște și el din adîncul pîmîntului și al vecinilor. Se creează o arma-tura a tradiției, solemn și imbiabile, cu împetozăntă constructivă a vremilor moderne.

Rîmîul vertiginos în care s-au ridi-cat ultimele construcții și continua și în vînt. Direcțiile Congresului al III-lea al P.M.R., recent publicate în presa noastră, arată, în raport cu rîmîul de dezvoltare al economiei, volumul total al construcțiilor cu crește în 1965 de circa 2 ori față de anul 1959.

Încurajată de succesele de pînă acum, cu experiența vîstăgată pe șantier, nebițneții poporului vor eladi aradar tot mai măreț și mai solid, acoperînd pîmîntul țării cu zidiri din ce în ce mai fînălice: case de locuit, fabrici, uzine, laboratoare, sanatori, școli, edifi-cii publice etc.

Așteptăm încrezătorii lucrării Con-gresului și ne bucurăm, de pe acum, la gîndul roadelor de mine, hîrăzîte nouă de puterea populară.

Victor EFTIMIU

Desen de GRIGORE ONUT

Tudor Arghezi

Am să mă opresc asupra datelor strict biografice ale marelui poet. Eu aş vrea numai să scriu lucrul: că Arghezi, prin obişie şi simţăminte este un produs al Olteniei. Din Cărbunestii Gorjului

ste tatăl său. Bunicul său se numea oadere Cojocaru sau Toaderu. Căci (poetul nu-şi mai aduce bine minte de cele petrecute cu un veac înainte de meşterul bunicii reşuşgar de căciuli şi cojocari).

Neastîmpăratul Toaderu Cojocaru cu Căciulăru din Cărbunestii umbra în desaga plină de căciuli şi cojocari în satele şi târgurile oltenieşti şi auzeneşti. Acest lucru ne aduce a minte de Ştefan a Petrei Cojocaru, tatăl lui Ion Creangă, care umbra şi l să-şi vîndă prin farmaroace coji şi suman şi de pinză.

Tatăl poetului se mută în Bucureşti şi schimbă numele în Teodorescu. Căci pentru a fi mai aproape de orşie, locuieşte pe str. Jaranilor, prin Ńbor, unde se naşte şi Ion, care în 904 semnează pentru prima dată sub numele de Tudor Arghezi. În 1904 publică Agatele negre în revista Lina dreapta.

Numele de Tudor l-a fost drag poetului. De două ori l-a fost drag. Intii l-a apropiat de bunice şi în al doilea zind l-a apropiat de conducătorul răscoalii din 1821, de Tudor Vladimirescu, de la care a moştinit fogul sacru şi revoltele sale strigate, fipate sau jlocotite numai în inima şi sufletul său.

La 8-9 ani, ca elev de şcoală primară, îl adora pe Eminescu. Ca o umbră mergea în urma lui pe Calea Victoriei. Pe vremea aceea Eminescu era şi el o umbră, sfîrşit de boală şi mlizerie.

Eminescu l-a rămas lui Arghezi ca o loacă în suflet. I se amezese ochii şi astăzi cînd vorbeşte de el cum l-a văzut, cum îl urmărea, cit de drag îl era.

Geniile nu se nasc des. Un Eminescu şi un Arghezi se nasc rar, rar de tot. Şi totuşi, cînd un luceafăr apunea ca materie fizică, alţii răsăreau pe firmament. Arghezi este unul din acei luceferi. Eminescu este luceafărul de seară, de flecare dată mai strălucitor, Arghezi este luceafărul de zi surprinzător în fiecare nouă creaţie, tot atât de strălucitor. Primul, deşi pămîntean, este mai celest, iar al doilea, deşi pe alocuri celest, rămîne mereu pămîntean, legat de viaţa de toate zilele societăţii în care trăieşte. Cuman amindurora le este geniul şi dragostea de ţară, de popor, de umanitate. Amindoi sint lirici prin excelenţă, dar lirica lor este cu totul şi cu totul deosebită. Prin una suflă virtul şi cîntă onoruri Doina haideucului sau cîntul de jale al Moldovei, iar prin una suflă vîntul şi cîntă Doina Oltului şi Balada lui Tancu Jianu ungurezi.

Arghezi s-a răsvrîtit împotriva tradiţiei, împotriva legilor vechi ale versului clasic, nu s-a conforma, deşi era pentru versul regulat. Incorectarea liniei de respect faţă de limba şi legile clasice ale versului. În măsurarea lungimii versurilor cu metrul şi îi nimerău iambii şi trocheii. Dar Arghezi nu s-a intimidat.

Noul şi inventivitatea au stat întodeauna la baza operii argheziene. Nu numai subiectele pe care le alegea erau noi, dar şi forma în care se exprima era nouă. Meteu a căutat şi a vrut şi vrea încă să se depăşească. Greu, pe brînci, se tira spre pisc, spre virf. Piscul pe care s-a urcat mai poartă urmele paşilor înfundati. În praf de pe drum şi pra de stiele, direle genunchilor şi contol, cum s-a învîntat, de-a tot partizianul fogului de artificii. Arta la el izvoraşte din transfigurarea materialului de viaţă, din raportul proporţional dintre fictiv şi real. Ca un spîter şi cîntăreşte dozele. Aş putea spune că în mare parte valoarea operii sale poezice vine din acest doaz, pe care numai un geniul îl poate stăpîni şi cunoaşte. El vede cu imaginaţia sa bogată lucruri pe care altul nu le poate vedea; el simte senzaţii pe care numai el le poate percepe.

Arghezi da viaţă cuvîntului, aşă cum dădea viaţă sculptorilor greci din epoca lui Pericle marmorei albe a muntelui Penteliei. El nu caută cuvîntele. Cuvîntele vin singure. Le stăpîneşte şi i se supun. Le modelează, le topeşte în limba sa şi apoi le toarnă în tipare, le topeşte şi a doua şi a suta oară şi iar le toarnă. Cuvîntele îi curg prin virful degetelor şi se aştern pe hîrte. Din limă cuvîntele trec în minte şi apoi, ca nişte lumini şpnesce, tipă, cîntă şi tac, cînd se căstern pe hîrte.

Căstarea de nou şi de frumos îl face pe Arghezi să nu fie niciodată mulţumit de ceea ce scrie, să nu placă ceea ce scrie decit în clipa în care scrie şi sfîrşeste de scrie ceea ce are în faţă. Se slmte mereu un debutant. Mereu este îngrijorat de ceea ce a dat, dacă este bun, dacă este realizat artistic. De cite ori dă o poezie are emoţia debutantului. Acest lucru îl face şi atunci cînd trimite poezii la „Luceafărul”. De telefon, se întrebese: De mult ori care manuscrisul, îndreptă o virgulă, simbolă o funcţie sintactică sau morfologică...

za invidiilor şi patimilor a fost nevoit să plece din ţară. Din aceleaşi motive dezgustat de tot ce era în vechia Romînie, Arghezi stă multă vreme în străinătate. El n-a plecat din spirit aventurist, nici ca i-ar fi plăcut boema. În Elveţia el a muncit din greu, adaptîndu-se din bogata şi minunata cultură progresistă a timpului. Dragostea de ţară, de popor l-a adus pe Arghezi înapoi de unde a plecat. Il era dragă Dimbovia, de la izvoare, nu prin Bucureşti, îi era drag Oltul, cu tumultul şi salbaticile lui. Poate că de la Olt a luat ţaria şi forţa telurică, natura sa fărîncăscă. Poate că şi lirismul fog de la Olt l-a luat. L-a luat de la mormurul Oltului, prin zăvoaie şi cîmpii, pe sub stînci şi rădăcini de arînşi.

În ce constă valoarea, noutatea şi prospeţimea operii poetice a lui Tudor Arghezi? Răspunsul este simplu: viaţa, omul. La el totul din jur s-a transformat în poezie. El scoate senzaţia şi din firul de iarbă şi din beciul cu morfi al puşcarilor... Viaţa la el este în cele din urmă mai tare decit moartea. Viaţa învinge în poezia argheziiană. Încrederea în om învinge. Il aduce pe om, aşă cum este, cu limbajul lui de multe ori, dar mai ales Arghezi este atent la aspiraţiile omului din popor, la fînta şi mistuina lui pe pămînt, la tendinţa lui spre lumină şi dreptate, libertate şi adevăr. Este ca un Prometeu înlanţuit uneori pe piscul unui munte, însetat de flacăra mistuitoare de a lumina pe om, dornic de a se coborî jos, printre ciobani şi jărani. Se zăbeşte pînă ce rupe lanţul şi vine la ciobanii şi jărani lui, la oile şi cîinii săi din ogrădă. A te forţă şi putere numai cînd simte sub picioare pămîntul, ca Anteu.

Arghezi este nou cînd scrie poezie, tableta, pamlet, roman. E gingaş cu fluturii şi animalele, dar este aspru cu aspruţii poporului. l-a pus pe boieri la stîlpul infamiei. l-s dragi oamenii din popor. l-i dragă fata jaranului ucis din poezia Pui de găi, îi este drag Ion Ion din beciul morfog din închisoare care a murit cu ochii deschis, privind parcă spre cereul satului sau nălai cu oameni năpăstuiţi. l-i drag focul lui şi scrie poezia Tocila, despre un mesteguşgar umil, cum a fost şi bunicul său.

Un omeneş şi o omenie neobişnuit de grăitoare sîrăbete majoritatea poezilor lui Arghezi. Cu o sensibilitate şi o gingăşie rar înfîntate scrie despre albina, despre mica gîză numită vaca naicii-dumneului, cînd scrie despre Mitzura, despre tovarăşa lui de viaţă Parachiva, fărîncă care, urmaşă de verchi răzeşi moldoveni, înfruntă viaţa, venind desculţă la Bucureşti, întocmai cum s-a înlîmpat şi cu mama lui Sadoveanu, care a venit desculţă la Paşcani.

De triumful vieţii, de triumful omului este străbătută opera poetică a lui Arghezi, mai ales opera din urmă, din volumele Cîntare omului şi 1907.

Dar Arghezi nu este numai un cercetător atent al vieţii şi al omului. El este un secretător al fenomenelor. Prin fenomen ajunge la om şi viceversa. Cunoaşterea este adîncă. Scriitorul nu-i numai un observator al fenomenelor, pătrunde în interiorul lor, le disecă, le analizează şi scoate esenţialul. Poezia argheziiană mai are şi alte laturi. Poetul în atitudine, participă, se dăruie. Această atitudine şi participare este evidentă în volumele noi. la poziţie şi cînd scrie tableta împotriva baronului Killingger, împotriva robirii fării de către tasciştii, ia atitudine cînd demască pe fugarii şi denigratorii fării fugii peste hotare, în apus. Arghezi este un răzvîrit împotriva orînduirii burgheze. Sub irînrirea ideologiei clasei muncitoare Arghezi a dat opere de mare valoare. Astfel, concepţia volumului Cîntare omului are o fîntă mdrăeală: geneza omului biruitor. Poezia lui este poezia prezentului şi viitorului. Orizontul său poetic are contur în poemele din volumele 1907, în Cîntare omului şi alte poeme. Aceste limpeziri i le-a adus ideologia clasei muncitoare biruitoare. De aceea Arghezi este mereu nou, mereu proaspăt, ca şi viaţa noastră. Arghezi ia parte şi el la lupta poporului nostru pentru socialism, pentru pace. Din cauza aceasta el nu este bîrba şi nu poate îmbătrîni niciodată. Poezia lui va rămîne mereu tinără, mereu proaspătă.

Este o mîndrie şi o glorie că poporul nostru a dat un geniul ca Arghezi. Poetul nu îmbătrîneşte. El este fără moarte.

Dumitru CORBEA

Poetul „piscurilor mari de apă”

Un sentiment al desacerii de orice ar putea stînjini vocaţia aceasta stăpîneşte o bună parte din lirica poezică argheziiană. E aşă o poezie a refuzului de a duce dragostea pînă la împlinirea ei fîncăscă, de teamă ca nu cumva bucuria cărni să oprească în vremea ei goana după absolut al spiritului. E o poezie a asezat, a înfrîntăii şi supunerii simţurilor, o poezie a domnării eroului şi convertirii lui în stimul moral, iubirea e văzută ca o iubiere înşelătoare, „Făptură vrăjitoare şi dănoasă” („Inscripţie pe un potrel”); „Femeie scumpă şi ispită moale” („Jignire”); „Să ne oprim?” („Cîntec ne vine de la han. / E vinul bun şi patul adînc şi te eşti dulce / Şi-ai vrea, învîlătuia în praf tîdă balan, / Pe faruri carnea noastră, de vie, să se culce” („Restituiri”)) — spune Arghezi, trăind momentul tentaţiei. Dar adăuga imediat: „Nu. Mîna crîncen, timpul ni-l sparge cu pot-coava. / S-apropiem vecia mai repede de noi. / Păstrăm-ăţi sîrătarea, ca florile otrava, / Ca să o dăm fărînit într-oaga înapoi” („Restituiri”).

Iar în altă parte mărturiseşte şi mai direct: „Mi-am stăpînit pornirea idolatră / Cu o volinţă crîncenă şi rece; / Căci somnul tu nu trebuia să-nee / Sufletul meu de piscuri mari de apă” („Inscripţie pe un potrel”). E vorba, aşadar, de o identificare a iubirii fizice cu multumirea mărgărită, care poate adormi foamea de înfînt a protelui. Dragostea nu o respînsă, dar se exaltă în ea puterea nemăsurată a dorinţei, în opoziţie cu satisfacţia limitată a simţurilor. Mişcarea pasională e mai aspră, mai virilă, ca la Eminescu.

Lirica eroică nu traduce un sentiment de suferinţă. Poetul nu deplînge neputinţa de identificare a obiectului iubirii cu idealul. Nu i se reproşează femeii că în loc de o „Madona” e o „Venere” sau „Dallia”. Dragostea, în „Venişi” implică ei, ascunde pentru poetul „piscurilor mari de apă” o deturmare de la ţelul suprem al existenţei. De aceea, iubite! şi se cere să rămîni doar o chemare veşnică, un impuls neîncetat. Nedăruindu-se, ea are facultatea să păstreze tocmai ceea ce e înfînt în dorinţă. Arghezi îi spune:

Fii ca o apă pură, în care se ascund Nămolurile negre cu pietrele la fund, Fii cîntecul viorii ce doarme nerostit, Smeraldul care încă pe mină n-a strălucit, Poteca-n palma fărîl, ce nu e încă trasă

Şi poate duce-n ceruri sau poale-nnoare-acasă. („Stihuri”).

Femeia urmează, în această formă de dragoste spiritualizată, să se mulţumească a fi susţinătoarea aspiraţiei către absolut.

Privieghie dară visul în noi să-l împle-treşti
— o sfătuleşte poetul, îndemnînd-o:
Fă-i început, de coardă din fiecare deş.

Fă-i pirosirii toorii fierbinte-al unui trup
Cu amintiri de marmori şi cu mtros de stup.
Nufreşte-ni-l cu ce e în tine întărite,
Cetate de altare, izvor de omenire!
Dă-i lapte de ești mînd, dă-i sînge,
curtează-n
Şi inima-n curule şi-o jă de Cosînzeană. („Stihuri”).

Ideea dragostei se concretizează într-un simbol memorabil al eternei făgăduinţi: „Apropiată mie şi totuşi departată / Logodnica de-a pururi, so-fie, niciodată” — îşi numeşte Arghezi, în „Cîntare”, femeia iubită. Proletismul, mîndria singulară a celui care vede mai departe şi, rămînînd credincios idealului său, înducă cu o stoică barbărie bălăcurile şi umilţele, convins fiind că urmează o chemare superioară să comunice şi facturii versurilor. Ca Brand, poetul cultivă invocarea elementelor: „Infîntit înfîntit / Adună-ţi bolfile deodată”... apostrofa adresată unui auditoriu închipuit: „Folosii-ă de cîntec, de lumină şi de taină”; „Munte îndreptat cu piscul în tîrie”; „Ste, nu poţi tu, intra-n ve-riga lui?”; „Cupe omenieş de goluri.”

„Dormiţi, dormiţi, Bieţi rădăciţi, / Găsiţi în alţii ţelularul / Pe care ştreangul să-l scrişi”. Interogaţia retorică întoarce către sine, în mod patetic şi spectaculos:

Să las s-o umple cerul cu vastul lui teazaur
Inveştmînt domneşte, să trac cu giul-giul rupt;
Pe coate cu luceferi, spoit pe piept cu aur
Şi tatauţ cu fulger, să nu-nving, să nu lupi?

În sfîrşit, formulele sentenţioase, rostogolite ca nişte avertismente: „Lebezi, aşteptaţi ca plîneaşă u-o dea semă-nători”; „Temelile veciei, orice-aţi face-s ale noastre”; „Dormiţi, dormiţi, cîci legea o citeşte carul” ş.a.m.d.

Absolutizată aşadar, îndepărtată de izvorul ei social, revolta sfîrşeste aici, într-un gest de însingurare semneată, asemănătoare cu cea a „piscurilor mari de apă”. E şi ipostaza în care Arghezi prezintă adevăratele sale înfrudiri cu poezii simbolice, în altă prîn exprimarea

SENSURILE CÎNTĂRII

Cum e atacată schema biblică a omenirii sau cum se dezvoltă procesul întentat lui Dumnezeu?

Antropolog e mîndră de obiectul său, „Cîntare Omului” evocă apariţia însuşirilor proprii omului şi revoluţionare pe scară biologică prin consecinţele, prin mutaţiile pe care le-a produs. Blestemul divin osîndeşte pe Adam la starea captivă şi bielsnică a fiinţelor trifloare, animale. Descrie şi de Ovidiu în „Metamorfoze”, actul trdnic şi grotesc, obîntut prin lănsă sărî şi căderi repetate, al ridicării picicioare este înobilat, „sacrat” în potirva religie dispregiuitoare. Prileşjuind insului mărgînit cuprinderea unui orizont nemărgînit şi peşrea în spaţiu înfînt, mişcarea liberă în univers, eliberarea „de-nţelenrea pe loc şi de-năc-nă” reprezintă embrionul umanităţii omului, al conştiinţei de sine.

„Dar chinuit de rivna de-a fi muncit de jînd, / Miracolul trezirii l-ai savîrşit voină”. Alte faze ale depăşirii obstacolelor sădite de natură în „plîpînda făptură de carne” dar considerate tot ca restricţii impuse omului de voinţa d’vină, înclăstările preînsului rob cu muşenia sa spre a-şi smulge primele sunete articulate, cu teama de a fi singur în cosmos şi de a suporta permanenta ameninţare a morţii, simbolizată de umbra sa „însoţitoare-n odihnă şi mişcare”, sint urmările cu o palpabilitate dramatică şi în cadrul aceluiaşi fundal cosmic care nuodată jese din pasivitate, intervenind în spectacol. „Regizorul”, poetul este şi el prezent, în trep-dăţia imprimată acţiunii fără dezdomăntit previzibil a protagoniştului, în zugrăvirea fizică, corporală a tensiunii lupătului, în coborîrile de ton şi accentele de com-

„pe cale mai mult de sugestie” a unui fond suleţesc muzical, cum cerea Lu-vinescu, cit prîntr-o psihologie socială şi artistică asemănătoare, nelînteleşilor, silii, după credinţa să rămnă izolată, prîntră că lşi deşese veacul. Închiderea mîndră în se asociază la el cu un sentiment de amărăciune, mistuina pe care o dă de îndepîntit în lunne la apare ca blestem. Arghezi spune în „Nehotărite”: „De ce nu poţi să nu ştii, de ce nu poţi să n-ai? / În ce stă rostul zilei şi preful de-a fi-o trece?” Şi, vorbind de sollicitate dureroasă şi contradictorie a artei, care-îl deamăină să fie şi „umil şi celălalt”, şi „sîntul pald, sfîrşit şi pe de cruce”, şi „bicul cel izbeşte şi-l singera-n o-braz”, exclamă:

De unde vin aceştia? De unde-aceşti eroi,
Călii, lobagi, apostoli, din noaptea plî la mine?

Le sînt dator odihna ce pieoapa nu-mi atînge
Le datoroesc lumina şi fapţul crud că

(„Rugă de vecernie”)

Prin acest gen particular de individualism rebel, înfîntat să se înconjoare cu auroală profetică şi să-şi facă din înfrîngere un blazon, Arghezi se apropie de tipologia poetilor simbolişti şi, mai exact, de structura suleţescă a precursorilor culturului: Baudelaire, Rimbaud, Verlaine, Cross sau Corbiere.

În atitudine lor trăieşte un proletism deformat. Din mitul titanului care l-a înfruntat pe Jupit'er, el exaltă momentul tragic al înfîntării eroului pe stîncă, pradă vulturilor devorator. Satanismul simbolist, prelungit a demohismului romantic, nu e în esenţă altceva. Lucifer, arhanghelul răzvîrit, înfrînt de Savaot, izgonit din ceruri şi ostracizat în regatul întunericului, apare la Baudelaire nu ca un înamic al omenilor, ci ca aliatul luptei lor împotriva tiraniei divine. El e „cel mai înlept şi cel mai frumos dintre ingeri”, „zeul trădat de soartă şi frustat de slăv”, „prînţul exilat, care a fost nedreptăţi şi care, învins, se ridică mereu mai dîrz”, „alotşitorul”, „marele rege al întunericului subpămîntesc”, „tămăduitorul nelîntişilor umare”, „cîrja proscrisilor”, „lampa inventatorilor”, „confesorul spînzuraţilor şi complicităţilor”, „pîrîntele adoptiv al celor pe care, în neagra sa minie, Dumnezeu Tatăl i-a alungat din paradisu terestru”, spiritul căruia poetul îl adresează rugăciunea:

Gloire et louange à toi, Satan dans les hauteurs
De ciel, ou tu régnes, et dans les profondeurs
De l’Enfer, ou, vaincu, tu réves en silence!

Fais que mon âme un jour, sous l’Arbre de Science,
Près de toi se repose, à l’heure ou sur ton front
Comme un Temple nouveau des rameaux s’expandront!

(„Les Litanies de Satan”).

Şi Arghezi participă la acest cult, vorbind de „bărbatul uriaş”, care veghează ca un „sol pacinic”, „pe-o stîncă de zăpadă” la „fărîmii lumii” şi evocînd înfîntirea cu el. Satan l se înfîntăşează „gol în imensa zare”, „îdat şi glandior”, „cu braţele părăoase, la piept, făcute cruci”, domnînd într-o poză contemplativă şi orgoliosă întinsurile apelor:

Deşi dămiea, în umbra-i, culcă-ă peste mare
Şi aruncă-n valuri ca un adînc de noapte,
Văzul cum firmamentul deodată-ntreg tresare
Cu lămpi şi candelabre, pe calea lui de lapte. („Satan”).

„Eu — zice poetul, îndreptîndu-şi plin de respect privirea către ilustrii personal — cu-o mîndră-att de lată / Încît putea să joace pe deget în orag” —

ridăcăi lopata în semn de datorie
Şi mă sculai din luntre, de jos, cu să-l salut,

„Prînţul e-n neg, dar gîndurile-l dor, Ca nişte culturi negri ce-şi aruncă între cotele rotirile lor...” („Prînţul”).

Prometeismul, sub forma lui satanică, se cloceşte aici de spiritalismul poetului. Lucifer e văzut, pe de o parte, ca un principiu al cunoaşterii şi al puterii omului, pe de altă parte ca expresia materialităţii lui, a cărni şi păcatului. Contradicţia aceasta apare la Arghezi ca şi la Baudelaire, sub efectul opţiilor idealiste. Poetul „piscurilor mari de apă” o învinge însă în „Cîntare Omului”. Aici, eliberat de orice deformări mistice, se afirmă în toată plenitudinea lui, prometeismul argheziian gloriolînd pe „cel ce gîndeşte singur şi scormone lumina”, născocitorul uneltelor năzdrăvane, „al omului de fier”, „maşina” — Fiinţă zămlisită cu gîndul şi visarea. Ne-nchipuii mai tare ca braţul şi splinarea
lată-l, scoboard-n hăiri cu colţul lui rotund

Şi rîdică oceanele pe fund,
El trece prin olivoare, prin cremene şi gheaţă.
Pornise de cu seară, s-a-tors de dimineaţă,
Şi nu l-a ars dogoarea, n-l-a-mplietit nici gerul
E fara lui pămîntul şi l-a-mplietit cu cerul.
Şi-aprînde lîngă Argeş uleaua, şi vîpaia
Din pipă încă-i ards, ajuns pe Himalaia,
Şi plinea coaptă-acasă, într-un cupor domol,
I-o gustă pinguinul tot proaspăt, la pol,
Şi, în sfîrşit, urmaşul lui Prometeu, el, omul,
A prins şi talna mare a tainelor atomul.

El poate omenirea, în clevea secunde,
S-o-nţinească nouă pe veci ori s-o scufunde.

(„Cel ce gîndeşte singur”).

În aceeaşi ordine, este interesant de remarcat că, deşi interpretarea originilor deosebirii de clasă, ale diferenţierii societăţii în „stăpîni şi slugi”, conflictul lupta de clasă a devenit auzi concepţiei despre istorie a poetului, din ochii căruia s-a şters nostalgia după Imaginarea comunione idilică în muncă egnă şi înfrîngere cu divinitatea protecloare a omenirii arhaice. De asemenea, sugestivă pentru gîndirea sa avansată este distincţia, stat bilită foarte clar, între războaiele de învrăjire a popoarelor şi „războaiele” de clasă: „În timp ce primele sint blamate, ultimele sint îndreptăţite şi recomandate ca necesare.

Incoronare a acestei viziuni în cadrul căreia, conform realităţii, societatea muncii libere se învrăjebează în luptă, ca rezultat al victoriei exploataţilor, statura prometeică a omului nu pornit să clădească „imperiul lui bertăţii” se proiectează subtil peste univers: „Şi, în sfîrşit, urmaşul lui Prometeu, el, omul, / A prins şi taina mare, a tainelor atomul. / El poate omenirea, în clevea secunde, / S-o-nţinească nouă pe veci ori s-o scufunde.”

OV. S. CROHMALNICENU

1) „Rugă de seară” şi unele din aceste poeme sînt mai vechi, dar s-au născut tot în urma contactului cu mişcarea muncitorească. Arghezi povesteşte că şi-a trimis prizelele versuri sîrului „Luna nouă”, după ce începuse să frecventeze, la 16 ani, clubul socialist din strada Dosmnei. („Dintr-un fogor”, Revista Fundaţiilor nr. 12/1941). În El-veţia, de asemeni, a trăit într-o ambianţă revoluţionară, participînd la manifestările de 1 Mai şi la discuţiile amicilor săi: maşin, mîlîştii sau anarhişti, despre Marx, Engels, Babel, Plehanov, Blanqui, Fourier, Robert Owen, Bakunin, Kropotkin sau Elie de Reclus („1 Mai” — dintr-un „Carnet de note stîrîne”, publicat în Facla nr. 16/1912 şi datat Geneva 1906; „Zi-năi Mai”, „Lume veche, lume nouă”).

2) M. Rălea: „T. Arghezi”, Viaţa românească nr. 6-7/1927.
3) „Cronica teatrală”, Viaţa românească nr. 1/1912.
4) „Cronica teatrală”, Viaţa românească nr. 1/1911 şi Nr. 10/1912.
5) „Literatură socialistă”, Scara nr. 1931/1913.

Mihail PETROVEANU

ATORIA LUI TUDOR ARGHEZI

Cerul deschis

(Urmare din pag. 1)

noastră nouă, în viața noastră culturală, în activitatea obștească ca deputat în Marea Adunare Națională. Opera sa slujește idealurilor nobile ale păcii, prieteniei între popoare.

Acad. Tudor Arghezi a mulțumit pentru acordarea acestei înalte distincții, spunând: „Sint alit de zguduit de nemeritarea, prea marea onoare, față de cei 50 de ani ai mei, închinată la poezie și vorbire. Nu pot găsi o mustră la cuvintele mele demne de mustră, de-abia putui să crez că într-un colț ascuns mărturisirea smeritei cunoștințe și îndrăzneției mele mulțumiri intimidată”.

Prezența la solemnitate l-au felicitat călduros pe sărbătorit.

Casa Scriitorilor „Mihail Sadoveanu”

Cu prilejul împlinirii a 80 de ani de la nașterea poetului Tudor Arghezi, miercuri 18 mai a avut loc la Casa Scriitorilor „Mihail Sadoveanu” din Capitală o seară literară-artistică.

Au luat parte academicieni, scriitori și critici literari, artiști și alți oameni de artă și cultură. Cuvântul omagial a fost rostit de acad. Geo Bogza. A fost audiat apoi, înregistrat pe bandă de magnetofon, cunoscutul „Testament” cu care începe volumul „Cuvinte potrivite”, cînt de autor. Din partea Editurii de stat pentru literatură din Moscova A. Saidejki a înmănat maestrului T. Arghezi primul volum de versuri în traducere rusă, urînd-i noi succese în creația sa.

A urmat un program artistic în care și-au dat concursul actori ai unor teatre din Capitală.

În încheiere, maestrul Tudor Arghezi a mulțumit celor prezenți pentru frumoasa manifestare.

La Cluj

În cinstea poetului Tudor Arghezi, la Casa Universitarilor din Cluj a avut loc o adunare festivă organizată de filialele din Cluj ale Uniunii Scriitorilor din R. P. Romîni și Academia R. P. Romine.

Cuvîntul de omagiu a fost rostit de scriitorul Ion Agribiceanu. Despre opera lui Tudor Arghezi a vorbit conf. univ. Dumitru Isac, redactor-adjunct al revistei „Tribuna”, Nagy Istvan, membru corespondent al Academiei R. P. Romine, secretar al Uniunii Scriitorilor din R. P. Romine.

Artiștii ai Teatrului Național și ai Teatrului Maghiar de Stat din localitate au prezentat apoi un program de recitări din opera lui Tudor Arghezi.

La Tg. Mureș

La casa de Cultură a sindicatelor din Tg. Mureș a avut loc vineri o

seară literară. Despre munca și opera lui Tudor Arghezi a vorbit poetul Haidu Zoltan.

La Orașul Stalin

În ziua de 21 mai la uzinele „Ernst Thälmann”, profesorul Ștefan Croitoru, a vorbit despre viața și opera lui Tudor Arghezi. Vineri 27 mai, criticul Ov. S. Grohmlănicușu a conferențiat la Teatrul Național în cadrul unei manifestări centrale consacrate lui Tudor Arghezi.

Mihu Dragomir a conferențiat la Gimnaziul și Sinaia despre creația lui Tudor Arghezi.

La Craiova

În sala Teatrului de Stat din Craiova, în cadrul sărbătorilor poetului T. Arghezi, organizată în ziua de 23 mai a luat cuvîntul poetul Dumitru Cerbea. Au fost de față Mitzura și Barbutu Arghezi. O manifestare asemănătoare urmează să aibă loc la Cărbunari, de unde este originar T. Arghezi.

La Tirgu Jiu

Scriitorul Petre Stoiculescu, a vorbit în ziua de 23 mai despre viața și opera lui Arghezi.

La Sibiu, Baia Mare, Mediaș, Blaj, Tîrnăveni, despre viața și opera lui Tudor Arghezi, au conferențiat profesori de la liceele din localități.

La Turnu Severin

În ziua de 23 mai scriitorul Petre Dragu a vorbit despre poezia lui Arghezi.

La Constanța

În „Sala Sporturilor” din Constanța, peștul Marcel Breslașu a conferențiat în ziua de 21 mai, cu prilejul aniversării a 80 de ani a lui Tudor Arghezi.

La Bacău

La „Casa de Cultură” din Bacău a avut loc o adunare festivă închinată lui Tudor Arghezi. A vorbit Radu Ciuceanu.

La Hunedoara

În cadrul sărbătorilor lui T. Arghezi, la 26 mai, la Hunedoara, vorbește poetul Radu Bouraeanu.

La Galați

Miercuri, 27 mai, la Galați va vorbi poetul Ion Brad, la adunarea organizată în cinstea poetului Tudor Arghezi.

La Suceava

În ziua de 29 mai, Eusebiu Camilar va conferențiat la Suceava cu prilejul aniversării lui T. Arghezi.

La Iași

La Filiala Academiei R.P.R. din Iași a avut loc în ziua de 21 mai o seară de creație închinată acad. Tudor Arghezi. Despre opera poetului a vorbit prof. Constantin Ciopraga. În aula Facultății de Științe Juridice a avut loc o altă manifestare închinată marelui octogenar, prof. univ. Al. Dima a vorbit despre Arghezi, după care a urmat un program artistic alcătuit din recitări din poeziile lui T. Arghezi și

din versurile închinăte de poezii ieșene, sărbătoritului.

În aceeași zi, la Casa de Cultură a studenților, în prezența a numeroși tineri, a vorbit despre viața și opera lui Tudor Arghezi. Ion Istrati.

Textul conferinței a fost multiplicat și difuzat în toate raioanele regiunii Iași, la școli și cîmine culturale, cluburi, etc. prin grija secției de învățămînt și cultură a statului popular regional și a Consiliului sindical regional.

Acceași conferință a fost radio-difuzată de către Studioul regional de radio.

„Flacăra Iașului”, colaborarea Otiliei Cazimir, G. Lesnea, Al. Dima și Const. Ciopraga a închinat o pagină lui Tudor Arghezi.

La Timișoara

La Teatrul de Stat Maghiar-German a avut loc în ziua de 21 mai sărbătorirea poetului T. Arghezi în cadrul căreia a conferențiat poetul Al. Jabeleanu.

La Arad

În ziua de 21 mai la Palatul Cultural din Arad a vorbit scriitorul Mircea Șerbanescu în cadrul sărbătorii acad. Tudor Arghezi.

La Reșița

La 29 mai în sala Casei de Cultură a Combinatului Metalurgic din Reșița a avut loc o adunare festivă închinată poetului Tudor Arghezi. A vorbit despre opera sărbătoritului, poetul Har. Tugui.

La Radioteleviziune

Radioteleviziunea a dedicat poetului Tudor Arghezi, cu prilejul sărbătoririi sale, mai multe emisiuni, printre care „Moment poetic: T. Arghezi” (6 mai); „Însemnări despre începuturile literare ale lui T. Arghezi” (17 mai); „1907” în lectură dramatizată (19 mai); „Medalion literar: T. Arghezi (19 mai); „Omagiu lui T. Arghezi” (21 mai) cuprinzînd cuvîntul academicianilor Tudor Vianu și Mihail Beniuc, precum și versuri închinăte sărbătoritului de Maria Banuș, Ion Brad, Ion Bănuță, G. Fomez.

Tipărirea operelor

Opera lui Tudor Arghezi a atins în anul puerii populare un tiraj de aproape o jumătate de milion de exemplare. Dacă în trecut ediția de versuri ale poetului s-a tipărit numai în 2.225 de exemplare, după 23 August 1944, volumul de „Versuri alese” a avut un tiraj de 30.000 exemplare, ediția bibliofili s-a tipărit în 20.000 de exemplare, iar noul volum de versuri din colecția „Biblioteca pentru toți”, care a apărut zilele acestea are un tiraj de 60.000 exemplare. Volumul de poezii „1907” a fost tipărit în două ediții, totalizînd 30.000 de exemplare și o ediție în limba maghiară; volumul „Pagini din trecut” s-a tipărit în două ediții, în 45.000 de exemplare; cartea pentru copii „Prisaca” a fost tipărită

în patru ediții, într-un tiraj de 84.000 de exemplare și două ediții în limba maghiară, în tiraje mari au fost tipărite și „Cartea cu jucării”, „Cartea mea frumoasă” și altele.

Zilele acestea a apărut și volumul „Tablete de cronicar”, care cuprinde cronici literare, dramatice, amintiri despre scriitorii și artiștii, serise de-a lungul a 50 de ani.

Pentru începutul anului 1961 este prevăzută apariția unui volum intitulat „Cu bastonul prin București” — volum de tablete cu privire la Bucureștii de ieri și de azi. Editura de Stat pentru Literatură și Artă pregătește de asemenea editarea Operelor complete ale lui Tudor Arghezi.

UN IMENS AVINT...

(Urmare din pag. 1)

de construcții care va crește de 2 ori, în 1965, față de 1959. Apoi dezvoltarea și în sprînjit înspre o mare dezvoltare, o cerere științifică și medicală. Sănătatea obștească va fi ocrotită prin măsuri salutare și investiții sporite.

Venitul național în creștere va asigura și creșterea bunăstării a oamenilor muncii. Toate acestea vor face ca dincolo de granița în timp a pla-

Peste hotare

Ziarul maghiar „Nepszabadsag” a publicat în nr. de duminică 22 mai 1960, un articol închinat operei lui Tudor Arghezi, semnat de dr. Domokos Samu.

În nr. din 12—18 mai ar alveoisite „Lettres françaises”, poetul și eseistul Hubert Juin, traducător din opera lui Tudor Arghezi, publică articolul „Cei 80 de ani ai lui Tudor Arghezi” și în tălmăcirea sa, pe zăile „Caligula” și „Psalm de taină”.

În „Journal des poètes”, editat de Pierre Louis Flouquet și Arthur Haulot din Belgia, o apărut o pagină închinată poeziei lui Tudor Arghezi, sub titlul „Triumful curajului” și cu o prezență de P. L. Flouquet.

Traducerile sint semnate de Luc André Marcel, C. Borănescu-Lahouray și V. Porumbacu.

Un ciclu de poezii ale lui Tudor Arghezi a apărut în volumul II din „Antologia poeziei secolului XX” editată în Belgia.

„Giornale dei poeti” din Roma, închină două pagini poeziei românești contemporane („Panorama de la poesia romana”) publicând versuri de T. Arghezi, M. Beniuc, E. Jabeleanu, A. E. Bacanșky, Magda Isanos, Maria Banuș, V. Tulbure, V. Porumbacu și alții.

Simbata, 21 mai, la Budapesta, în Sala Universitară a avut loc o festivitate organizată de Institutul român din cadrul Universității de Științe „Eötvös Loránd” și Institutul pentru relații culturale, cu prilejul celei de a 80-a aniversări a nașterii poetului Tudor Arghezi.

Rămîne de dorit să se ajungă la un modus vivendi care să convină ambelor părți. Cu toate contradicțiile dintre filozofie noastre convicțiunea pașnică este posibilă și de preferat amenințărilor și brutalităților de tot felul. Așa cum o dovedește timpul, politica sovietică și a țărilor lagărului socialist este consecvent pașnică. Nu poate fi citat nici un caz de încălcarea amenințării vreunui stat de către aviația U.R.S.S.-ului, după cum a mărturisit chiar președintele S.U.A. la o conferință de presă, așa încît balivernele despre o agresiune presupusă, aîit de vechi și răsunătoare, nu fac onoare celor ce le scormonesc.

Mai devreme sau mai târziu, avem convingerea că agitația generalilor de la Pentagon va fi potolită și onenirea va răsufla ușurată ca și scăpat de amenințarea atomică. Ultimele realizări în Cosmos ale sovieticilor, ar trebui să le aducă aminte helioșcoarilor că U.R.S.S.-ul ocupă primul loc în lume în ceea ce privește tehnica.

Eugen BARBU

La Prezidiul Marii Adunări Naționale

Vineri la amiază, la Prezidiul Marii Adunări Naționale, a avut loc solemnitatea înmînării Ordinului „Steaua Republicii Populare Romine” clasa I academicianului Tudor Arghezi.

La solemnitate au luat parte tovarășii: Ion Gheorghe Maurer, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale, Ștefan Voitec, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Gheorghe Stoica, secretarul Prezidiului Marii Adunări Naționale, Athanasie Joja, președintele Academiei R. P. Romine, Ilie Murgulescu, ministrul învățămîntului și Culturii, academicieni și alți oameni de știință și cultură.

Înmînînd marelui poet înalta distincție, tovarășul Ion Gheorghe Maurer i-a transmis din partea C.C. al P.M.R., a Consiliului de Miniștri și a Prezidiului Marii Adunări Naționale, felicitări călduroase, urări de sănătate și multă putere de muncă în opera sa pusă în slujba poporului român și a înfloririi culturii socialiste în patria noastră.

Continuînd și îmbogățind tradițiile frumoase ale literaturii noastre, a spus vorbitorul, Tudor Arghezi a ridicat versul românesc la noi culmi

de creație artistică. În poezia și publicistica sa vigorosă și-au găsit expresia frămîntările epocii și năzuințele de progres ale poporului.

Academicianul Tudor Arghezi, a arătat vorbitorul, este în permanență prezent cu forțe înnoite, în literatură

de creație artistică. În poezia și publicistica sa vigorosă și-au găsit expresia frămîntările epocii și năzuințele de progres ale poporului.

Academicianul Tudor Arghezi, a arătat vorbitorul, este în permanență prezent cu forțe înnoite, în literatură

LA ATENEUL R. P. ROMINE

Academia R. P. Romine și Uniunea Scriitorilor au organizat vineri, în sala Ateneului R. P. Romine, o adunare festivă, închinată academicianului Tudor Arghezi.

La adunare au fost prezenți tovarășii Ion Gheorghe Maurer, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale, Ilie Murgulescu, ministrul învățămîntului și Culturii, academicieni, scriitori și alți oameni de artă și cultură, numeroși oșitiori și admiratori ai poetului sărbătorit.

Un cald omagiu pentru îndelungă și bogată activitate a poetului i-a adus acad. Athanasie Joja, președintele

Academiei R. P. Romine. Academicianul Mihail Beniuc, prim secretar al Uniunii Scriitorilor, Tudor Vianu și Geo Bogza, care au luat apoi cuvîntul, au relevat marea valoare a operei poetice și publiciste a maestrului Tudor Arghezi.

La adunare au fost prezenți tovarășii Ion Gheorghe Maurer, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale, Ilie Murgulescu, ministrul învățămîntului și Culturii, academicieni, scriitori și alți oameni de artă și cultură, numeroși oșitiori și admiratori ai poetului sărbătorit.

Un cald omagiu pentru îndelungă și bogată activitate a poetului i-a adus acad. Athanasie Joja, președintele

PROBLEME ALE LITERATURII PENTRU COPII

Recenta plenară largită a Comisiei de literatură pentru copii a Uniunii Scriitorilor din R.P.R., a prilejuit o deosebit de utilă confruntare a opiniilor citorva dintre cei mai autorizați factori educativi. Scriitorii și redactorii, activiștii U.T.M. și reprezentanții ai unor importante fabrici din Capitală, profesori, bibliotecari și educatoare, și-au spus cuvîntul de-a lungul a două după amieză de dezbateri pasionale, privind mai ales cărțile a păzute la Editura Tineretului în ultima vreme.

De altfel, istoricul dezvoltării literaturii pentru copii la noi este legat de înflăcăratele acestei edituri menite să publice lucrări destinate tinerii generații. Această mîsură luată de Partid a constituit o nouă dovadă a grîndii sale părintești pentru „schimbul de mine” al constructorilor lumii socialiste. Și roadele n-au întîrziat să se arate.

E adevărat că și în condițiile vitrege ale regimului burghez-moșieresc unui scriitor legați de popor au creat opere valoroase, care puteau fi citite de tineret sau îi erau, chiar, adresate. Astăzi însă, ca un fenomen caracteristic epocii socialiste, alături de marii noștri scriitori ca Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi, alături de Marcel Băscălan, Cicerone Theodorescu, Nagy Istvan, regizorul Asztalos Istvan, Szemer Ferenc, Nina Cassian se afirmă un grup compact de mînuitori ai condeliului care s-au dedicat exclusiv, sau în cea mai mare parte, literaturii pentru copii: Vladimir Colin, Octav Păncu-Iași, Gica Iuteș, Al. Mitru, Micoara Cremene, Gellu Naum, Lotte Berg, Gezar Drăgoi, Viorica Huber, Călin Grăia, Sonia Larian, Mircea Sintimbreanu, Valeria Boiculescu, Costache Anton, Luiza Vlădușcu, Petre Luscașov, Hedi Hauser, Mihail Stoiian. Toți aceștia și alții pe care nu-i am mai pomenit, și-au făcut debutul în anii regimului de democrație populară. Despre cărțile lor s-a vorbit în referatele prezentate de scriitorii Vladimir Colin (proză) și Ion Brad (poezie), precum și în intervențiile a peste patruzeci dintre participanții la plenară.

În lumina referatelor și a discuțiilor, vom încerca să trecem rapid în revistă ceea ce s-a făcut și ceea ce mai trebuie făcut pentru a da copiilor tot mai multe cărți valoroase și actuale.

În primul rînd ar fi, poate, necesar să stabilim cu mai multă precizie ce înțelegem prin actualitate în literatura pentru copii. Specificul acesteia literaturii impune abordarea unor aspecte ale realității care nu mai impresionează cu aceeași acuitate retina și imaginația adultului. Nu-i putem lipsi pe micii cititori de poveștile despre fauna și flora de la noi și de alurea, de basme, legende și povești. Pentru preșcolarii, mirajul unel-

telor simple și al mijloacelor obișnuite de locomotivă este nou și cu atât mai mult mirajul rachetelor interplanetare. Spunînd acestea, nu pedim cituși de puțin în favoarea escamotării problemelor esențiale ale timpului nostru. Considerăm, dimpotrivă, că greutatea specifică a acestor probleme trebuie să crească simțitor în ansamblul creației destinate celor mici și pretinim încrederile meritoriilor de a-l familiariza din elementele noi realități. Printre ele se înscriu „La noi în gospodărie” de Micoara Cremene, „Poveștea bradului” de Gezar Drăgoi, „Pentru voi, copii” de Eduard Juric, „Un eșapete drag” de Valeria Boiculescu.

„Noul” apare mai rar și mai palid în sectorul alit de important al educației morale și a bunelor deprinderi. Există și realizări certe, ca de pildă povestirile lui Octav Păncu-Iași sau versurile din volumul „Așa-l Sănda” de Gellu Naum. Putem aminti, de asemenea, unele povestiri din ultimele cărți ale lui Mihail Stoiian („Povești de la fereastră mea”), Titel Constantin (cu „Greierul casei”), Ion Jipa („Bin, Big, Bum... și alți năzdrăvani”).

Situația nesatisfăcătoare existentă în sectorul literaturii pentru preșcolarii se datorează lipsurilor conjugate ale Editurii Tineretului, revistelor pentru copii și colaboratorilor lor. Așa cum s-a arătat la plenară, editura și revistele nu s-au străduit suficient să atragă condeiele consacrate și au dovedit lipsă de exigență față de calitatea unor lucrări. La rîndul lor, unii scriitori au răspuns foarte greu sau n-au răspuns de loc numeroșilor solicitări. Unul din motivele acestui refuz este și necunoașterea vieții de azi a copiilor.

Trecînd pragul vârstei de 7 ani, copilul pătrunde într-un univers. Școala înseamnă revelația vieții condensate în filele unor cărți — o revelație continuă, operînd prin acumulare și salturi în procesul de cunoaștere. Sfera specificului tematic se lărgeste treptat, ajungînd la o quasi-identificare cu sfera generală a vieții.

Nestemate ale literaturii pentru școlarii mici rîmin „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu și „Prisaca” de Tudor Arghezi. Mai amintim „Poveștile lui Măruntelu” de I. Agribiceanu, „Iepurașul de turtă dulce” de V. Eftimiu, „Fabule” și „Bucuroși de ospași” de M. Breslașu, „O școlăriță în pădure” de Cicerone Theodorescu, „Prințul Miorlaa” de Nina Cassian, „Povești dintr-o

de Al. Sahighian, „Cel mai mare Guliver” de G. Naum.

Arătam mai sus, că nu-i putem lipsi pe micii cititori de basme, legende și povești. Lucrul acesta s-a concretizat prin apariția unui număr destul de mare de lucrări — poate prea mare, în raport cu numărul cărților ogîndind nemijlocit realitatea socialistă. Repetăm: nemijlocit — pentru că basmul poate sluji și el foarte bine educației comuniste, atunci cînd vehiculează idei ale epocii noastre. Această idee, temeinic argumentată în referat, a fost reluată, printre alții, de scriitorul Meheș György, din Cluj.

În procesul creării basmului nou, s-au precizat cîteva direcții de dezvoltare: basmul științific, basmul „de idei” și basmul școlar.

Din prima categorie fac parte și lucrările Vioricăi Huber („Văluera”, „Căluțul de foc”, „Ulcicuța de vrăjii”), care îmbracă în vălurile fanteziei noțiuni și fenomene explicate științific. Așa, de pildă, „Căluțul de foc” înfățișează copiii, în chip artistic, sistemul solar și procesul de formare a cîrbunului și a petrolului.

Încercările în acest domeniu nu sînt întotdeauna rodnice. Referatul de poezie și unii vorbitori au adus critici severe cărții „Bun aurul” de Tudor George, care cuprinde simboluri confuze și are scaderi artistice reprobabile.

Basmul „de idei” (ghilimelele vor să sublinieze caracterul convențional al acestui apelativ) pune accentul pe exaltarea valorilor etice contemporane. Este genul în care excelază Vladimir Colin, al cărui ultim volum „Basmele Omului”, constituie o nouă izbindă artistică, semnaltă ca stare în cadrul plenarei.

Basmul școlar, de cea s-a presupune Gica Iuteș („Prasă năzdrăvană”) și Sonia Larian („Culia de sticlă”) își poartă eroii în lumea diverselor discipline personificate, dezvoltînd copiii puterea și frumusețea științei. El este chemat să înalțe urmele repulsiiei și indiferenței față de învățatură, repulsiie și indiferență generale, în trecut, de cunoscutele tare ale școlii burgheze.

O mențiune aparte se cuvine creației lui Al. Mitru și Călin Grăia. Păstrînd într-o mai mare măsură mîsură etice și valorile folclorice contemporane, este genul în care excelază Vladimir Colin, al cărui ultim volum „Basmele Omului”, constituie o nouă izbindă artistică, semnaltă ca stare în cadrul plenarei.

Gustînd încă basmele (uneori pe ascuns!), pionierii sînt din ce în ce mai interesați să cunoască tainele vieții în care pătrund cu ochii larg deschisi.

Înlăturînd unele dintre racilele ei de început — prezentarea realității în culori idilice, repetarea la sașetele a schemei: copilul individualist readus în siml colectivului, etc. — literatura noastră a abordat, în ultimii ani, domenii mai dificile. Așa, de pildă, scriitorii pentru copii și-au propus să nu mai ocolească în cărțile lor relațiile dintre băieți și fete. Printre cele mai bune realizări pe acest tărîm se numără povestirea „Sîntuța” din volumul „Loteria” de Sanda Doiș și romanul lui Costache Anton, „Seri albăstre”. Despre înfrîngerea dramelor familiare asupra sufletului copiilor a scris Nicuță Tănase în „Muzicuța și schimbător” și „Acțiunea P. 1500”. Iar Gica Iuteș înfățișează, în „Cel de la Crisanta”, contradicțiile existente

de construcții care va crește de 2 ori, în 1965, față de 1959. Apoi dezvoltarea și în sprînjit înspre o mare dezvoltare, o cerere științifică și medicală. Sănătatea obștească va fi ocrotită prin măsuri salutare și investiții sporite.

Venitul național în creștere va asigura și creșterea bunăstării a oamenilor muncii. Toate acestea vor face ca dincolo de granița în timp a pla-

de construcții care va crește de 2 ori, în 1965, față de 1959. Apoi dezvoltarea și în sprînjit înspre o mare dezvoltare, o cerere științifică și medicală. Sănătatea obștească va fi ocrotită prin măsuri salutare și investiții sporite.

Venitul național în creștere va asigura și creșterea bunăstării a oamenilor muncii. Toate acestea vor face ca dincolo de granița în timp a pla-

de construcții care va crește de 2 ori, în 1965, față de 1959. Apoi dezvoltarea și în sprînjit înspre o mare dezvoltare, o cerere științifică și medicală. Sănătatea obștească va fi ocrotită prin măsuri salutare și investiții sporite.

Venitul național în creștere va asigura și creșterea bunăstării a oamenilor muncii. Toate acestea vor face ca dincolo de granița în timp a pla-

peșcărișului” de Vladimir Colin. Și cel mai greu cuvînt îl au, desigur, eroii acestor cărți.

Vorbînd despre eroi, vom constata în literatura noastră pentru copii prezența unor figuri remarcabile: Nică fără frică din basmul cu același nume al Ninei Cassian, Gaie din „Cartea cu ochi albaștri” a lui Octav Păncu-Iași, Mihăluță din „Cel de la Crisanta” de Gica Iuteș, Ciortamii din „Năfulorog” de Petre Luscașov, „Ghidul Arcăduș” din povestirea Soeniei Larian. Error! matura în sus, așa, prea puțin reliefată. În afară de minunata Doncă a lui Marcel Breslașu, nu avem un erou comunist care să constituie cea mai înaltă pîndă pentru micii cititori.

Despre această carență au vorbit scriitorii Alexandru Andrișoi și Marin Mihalache, redactor-șef la Editura Tineretului, muncitorul Antip Traian, de la Uzinele „23 August”, învățătoarea Tatiana Marinescu și alți participanți la plenară.

În substanțială sa intervenție, tovarășul Nicolae Roman, secretar al C.C. al U.T.M., a cerut ca marea diversitate de teme și modalități de expresie a literaturii pentru copii să fie folosită cu mai multă consecvență în scopul educației comuniste a tinerii generații. El a arătat că scriitorii trebuie să dea cit mai multe și înfrapate pagini străbătute de suflet romantic al constructorilor socialismului, cărți cu conflicte puternice și acțiuni îndrăznețe în care să pulseze forța morală a lumii socialiste, cărți prin care să dați tineretului și copiilor optimism și dragoste de viață, o educație demnă de mărețele zile pe care le trăim.

În concluziile sale, Marcel Breslașu a reluat și aprofundat unele probleme dezbătute în cadrul plenarei, printre care aceea a basmului, a specificului literaturii pentru copii, a funcțiilor poeziei. El a subliniat că literatura pentru copii are aceeași misiune didactică ca întreaga literatură. Și pentru ea cuvintele de ordine sînt tot actualitate și partinătate. Și aci este vorba de educația cetățenească, dar o educație care se referă la un cetățean care care trebuie să avem o foarte mare griji”.

Apreciînd rolul plenarei în împlinirea acestui deziderat, nu putem decît să ne asociem, din toată inima, cuvîntelor poetului Marcel Breslașu: „... a fost într-adevăr o întîlnire rodnică și care va rodi, de sigur, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat; fiind vorba despre copii și despre literatura destinată lor, roadele se vor culege de-a lungul anilor, cînd oamenii vor fi maturi și cînd ne vor lua locul în schimbul de mine”.

Ion HOBANA și Matei CALINESCU

15 ani de la moartea lui MIHAIL SEBASTIAN

IN MEMORIAM

În seara de 17 septembrie 1938, compania teatrală de sub conducerea lui Sică Alexandrescu...

Cunoscut ca eseuist, novelist și romancier, numele lui Sebastian aducea girul unui scriitor subțire, de un gust ales, de o observație sensibilă și lucidă.

În „Steaua fără nume” apare, alături de frivola „Necunoscută”, și Grig, omul cu bani, ruda a vânzătorului Bucșan din „Ultima oră”, și nu mi se pare lipsit de semnificație faptul că Alexandru Andronic, modestul profesor din „Ultima oră”, e frate bună cu profesorul din „Steaua fără nume”, primul îndrăgostit de Alexandru Machedon...

Sint 22 de ani de la dea cea premieră și cit de prezenți îmi sint în memorie Ștefan, cu indiferența lui simulată, Corina, fermecătoare în naștința ei spre dragoste, sau Bogoiu, tristul navigator pe mări neumbilate...

A fost o reprezentație paleotică și totuși lucidă, discretă, că întreaga viață a acestuia om care în curgul scurte ale existenței a cunoscut bucurii puține și mai mult înădăncate.

La 15 ani de la moartea năpraznică a lui Mihail Sebastian teatru s-a încălțat de semnificații își păstrează, în perimetrul limitelor sale, prospețimea și sensurile pe care, din nefericire, poetul dramatic nu și le-a mai putut desăvîri.

vincie, de mici răutăți și cancanuri, un alter ego al Corinei? Și ca să nu uităm că Ștefan, muzicianul anonim care nu și-a asculta niciodată executată simfonია, fiindcă nu găsește în tot tirgul un corn englez? Nu este Udrăa o altă imagine a lui Bogoiu? Și singurătatea, cu unica ei mișcare, studiul, resemnarea profesorului din „Steaua fără nume” după ce a trăit falsul miraj al nopții de noaptea în tovărășia „Necunoscută”, este tot ceea ce decizi solia pe care o acceptă Ștefan în „Jocul de-a vacanța”?

Și totuși „Steaua fără nume” reprezintă o treaptă superioară în orientarea lui Sebastian în raport cu prima sa piesă, în măsura în care scriitorului îi este mai limpede, sau și-a propus să demonstreze mai explicit, cine sînt cei ce poartă vina pentru nefericirea eroilor săi.

În „Steaua fără nume” apare, alături de frivola „Necunoscută”, și Grig, omul cu bani, ruda a vânzătorului Bucșan din „Ultima oră”, și nu mi se pare lipsit de semnificație faptul că Alexandru Andronic, modestul profesor din „Ultima oră”, e frate bună cu profesorul din „Steaua fără nume”, primul îndrăgostit de Alexandru Machedon, al doilea de consiliul, amindos prietenii de Grig și de Bucșan cu același dispreț și cu aceeași „superioritate” neînțelegeră.

Prima oară apăsătoare — 1 martie 1944 — într-o încăpătură ocupată de cizma histeriei, într-un oraș care începea însă să trăiască nădejdea eliberării apropiate. Îl vedea pe Sebastian la balcon, cu ochii febrili, asistind la premieră. Atunci, în asea seara, nu-mi dădăam seama ce se întâmplă. Cine o să fie omul care în curgul scurte ale existenței a cunoscut bucurii puține și mai mult înădăncate.

A fost o reprezentație paleotică și totuși lucidă, discretă, că întreaga viață a acestuia om care în curgul scurte ale existenței a cunoscut bucurii puține și mai mult înădăncate.

La 15 ani de la moartea năpraznică a lui Mihail Sebastian teatru s-a încălțat de semnificații își păstrează, în perimetrul limitelor sale, prospețimea și sensurile pe care, din nefericire, poetul dramatic nu și le-a mai putut desăvîri.

Aurel BARANGA

Artistul popularului Costache Antoniu (Udrăa), artista emigrantă Marieta Deculescu (Mona) și artistul emerit Radu Beligan (Marin Miroiu) în „Steaua fără nume”, pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale”.

Misteriosul Victor Mineu

Untr-o seară de martie a anului 1944, pe scena unui teatru din București, un grup de tineri actori, constituți într-o cooperativă teatrală, jucă pentru prima oară, în fața unui public încântat, o piesă nouă a unui autor necunoscut.

Piesa se numea sugestiv „Steaua fără nume”, iar autorul ei era un debutant: Victor Mineu.

Unul din cei mai buni autori dramatici contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

Unul din cei mai buni autori dramatice contemporani, Miroca Ștefănescu, scria a doua zi după premieră: „Dacă tînărul Victor Mineu va continua astfel, va fi fără îndoială în fruntea noastră a tuturor. Este de pe acum”.

se ascunde un scriitor lipsit de dreptul de a scrie. Lucrurile încep să ia o întorsătură gravă. Insidiosă afirmație prinde consistență. Cine este scriitorul care se ascunde sub numele de Victor Mineu? Cum au îndrăznit tinerii directori ai companiei de la Teatrul Alhambra să joace, sfidînd legile regimului antonescian, piesa unui scriitor interzis?

Januarie 1944. * Compania „Nora Piacentini-Marcel Anghelescu-Radu Beligan” trebuie să monteze o nouă piesă. Fiecare membru al colectivului citește zilnic un manuscris. Dar o piesă bună este un briliant atât de rar...

— Copii, am aici piesa voastră, piesa pe care o căutați!

— În jurul mesei citim primele două acte ale „Stelei fără nume”. Toată lumea e emoționată și fericită.

— Unde e actual al treilea? — Vrem să-l cunoaștem pe autor. De ce nu l-ai adus? — Autorul e un bătrîn profesor al mele de limba română de la Galați. E bolnav și nu se poate deplasa.

A doua zi începem repetițiile, urmînd să primim peste câteva zile și actual al treilea.

Rolul profesorului Miroiu mă entuziasmează. Repet scenele principale noaptea, după spectacol, cu partenera mea, în afara repetițiilor obișnuite. Trebuie să facem din premiera acestei piese un eveniment.

Ideea de a lua contact cu autorul și a discuta despre rol mă persecută. Într-o dimineață iau trenul și mă duc la Galați. Întreb la toate liceele, de rînd, de profesorul Victor Mineu. Nimeni n-a auzit de acest nume. Întreb la restaurant, la poliție... Nici un rezultat.

Mă întorc și îi reproșez lui Soare că m-a pus pe drumuri degeaba. El face mare haz de escapada mea și re-cunoaște în noi și vorba de un profesor bătrîn, ci de un tînăr timid, din București, care va veni miine la repetiție...

„Steaua fără nume” își continuă seria de spectacole cu mare succes. Rumorile cu privire la autorul „omul” s-au mnestecim în mulțimea care alărgă în întîmpinarea lor. Marcel, care știe destul de bine rușete, ne ajută să stăm de vorbă cu oamenii aceia prietenoși, care par obosiți de drum, dar care ne anunță calm și fără nici o ostentație că nu se vor opri încă la Berlin...

23 August 1944. * Într-un cartier mai liniștit al Bucureștiului, Marcel Anghelescu și cu mine, alungați de bombardamentele nemțești, găsim adăpost în casa regizorului Sică Alexandrescu.

Alături de primele coloane motorizate ale trupelor sovietice eliberatoare vor trece pe șoseaua din apropiere. Ne a-mestecăm în mulțimea care alărgă în întîmpinarea lor. Marcel, care știe destul de bine rușete, ne ajută să stăm de vorbă cu oamenii aceia prietenoși, care par obosiți de drum, dar care ne anunță calm și fără nici o ostentație că nu se vor opri încă la Berlin...

România a îngropat pentru totdeauna trecutul întunecat și începe o viață nouă. Oamenii au scăpat de coșmar. În casa lui Sică Alexandrescu, cițiva oameni de teatru s-au adunat să facă proiecte pentru viitorul apropiat. Este de față și scriitorul Mihail Sebastian, pe care îl cunosc bine și pe care nu l-am mai văzut în ultimile luni. În clipa cînd mă apropii de el să-l salut, Sică Alexandrescu îmi spune: — Stringe-i bine miina. El este adevăratul autor al „Stelei fără nume”!

Peste câteva zile, am și ziar de teatru a publicat pe larg povestea „Stelei fără nume”. Mihail Sebastian, împreună cu prietenii lui foarte apropiați Soare Z. Soare, Nora Piacentini și Miroca Ștefănescu, au reușit să îndepărteze toate bânuielele oficialităților fasciste, recurgînd la persoana modestului „Victor Mineu” — un avocat prieten — care, pentru nevoile cauzei, a copiat cu propria sa mîna manuscrisele originale ale piesei...

Mulțumindu-mi pentru modul cum am interpretat pe Miroiu, Mihail Sebastian s-a scuzat că „regula jocului” este obligată, ca și pe ceilalți „complexități”, să-mi ascundă adevărul.

Și „stel” piesa minunată a lui Mihail Sebastian a răbit la lumină în anii negri, o stea fără nume, dar o lumină în noaptea, o lumină care umple de speranță pe drumeții ostenți...

Radu BELIGAN Artist emerit

V. MINDRA

UN POET AL SCENEI

Îl se pare că ceea ce spun nu-l un lucru nou. Prietenului căruia — azi — îl trimit o floare (în plăcea să poarte cîte o floare la butonieră) îl cer iertare dacă mai adaug și cîteva din gândurile lui.

Originalitatea unei opere dramatice nu trebuie căutăta numai în textul fabulei, ci și în caracterul personajelor, în stilul autorului, în specialia lui facultate natura și oamenii, în mijloacele de care se servete ca să trateze acea fabulă și s-o ducă cu logică la rezolvare și, mai ales, în felul în care spune ce are de spus.

La ce folos să cînti în graiul stelelor, al apelor sau al munților, exaltîndu-te în frumusețe de cuvinte, în timp ce în jurul tău pier — sub povara deznădejdi — frații tăi, nevăzuți, nemingîiați și nepînși de nimeni?

Astfel de cîntece — oricît s-ar voi ele altfel — rămîn ornamente exterioare. Pentru ca să cînti viața cu adevărat — trebuie s-o iubești cu adevărat. Am avut astfel de cîntăreți, care au știut să cînte lucrurile și faptele așa cum sînt: suave, luminoase sau pline de durere și ură. Cea-fost mai bun a trecut din generație în generație, plînă-zilele marelui de acum.

Acest lung drum a fost inter punctat de nume ce au rămas înscrise cu cîinste în cartea literaturii rominești. Unul dintre aceștia e și Mihail Sebastian, de la a căru moarte se împlinesc cincizece ani. Fără a fi avut puțină realizări depline — înaintea prematurului său sfîrșit — Mihail Sebastian și-a cercuit locul meritat în literatura noastră, printr-o serie de studii critice, nuvele, schițe, romane și lucrări dramatice.

Mihail Sebastian s-a născut la Brăila, în 18 octombrie 1907, și a murit la București în 29 mai 1945. Începînd din 1936, Mihail Sebastian se ocupă mai mult de genul dramatic, dărîndu-și talentul și munca teatrului. Prima lui piesă, „Jocul de-a vacanța”, o termină în 1936 și e reprezentată doi ani mai tîrziu la Teatrul Comedia din București. Îl urmează „Steaua fără nume”, scrisă în 1943 și reprezentată pentru prima oară în 1944 (sub un nume fals: V. Mineu) la Teatrul

Alhambra. Încă înainte de Eliberare, lucra la o piesă, „Insula”, jucată abia în 1947 pe scena Teatrului Municipal. „Ultima oră”, scrisă înainte de 1944, vede lumina rampei pe scena Studioului Teatrului Național, în 1946. A dramatizat „Nopți fără lună” și „Potopul” după Berger, ambele jucate pe scena Teatrului Barașeșu, în staglionile anilor 1944—1946.

Mihail Sebastian, prin opera sa, poate fi trecut în rîndul dramaturgilor care au preconizat cu sinceritate renașterea ce a urmat. Nume ca ale lui Camil Petrescu, G. M. Zamfirescu, Victor Ion Popa, Indiferent de deosebită temperamentală, i se alătură de drept.

A susținut cu pasiune curățarea revizurilor valorilor morale în arta și literatura dintre cele două războaie. Mihail Sebastian s-a impus prin înțința scrisului său, printr-o curată și proaspătă viziune a „nouului” vibrînd de sinceritate. A fost un aprig vrăjmaș al conformismului și al prezenței cenușii în teatrul rominesc. A susținut cu fervoare renașterea dramaturgiei, scriînd despre oboseala teatrului, despre rostul Teatrului Național, despre redarea teatrului culturii rominești, despre păstrarea adevăratei tradiții realiste.

A fost el — în tot ce a scris. Sincer, fermecător de sincer. El n-a redus lumea lui la cercul îngust al sentimentelor personale, ci a știut să se descîlțeze din el și să le redea în chip artistic. S-a ridicat pînă la un înțeles general.

Am lucrat împreună. Mi-l amintesc. Nu era totdeauna convins că poate spune tot ce gîndește. Se frîmîta. Se lupta să ghicească, să completeze... Îmi făcea uneori impresia că vede mai mult decît spune. Mereu i se părea că m-a spus cuvîntul cel mai nimerit. Cuvîntul îl căuta în tăcerea ce-l chinuase. Mihail Sebastian a fost unul din zbuciumații poeți dramatici al teatrului nostru.

Cincizece ani de la moartea lui Mihail Sebastian, are, în închipuirea celor care l-au cunoscut, înfățișarea poetului ce și-a găsit liniștea în iubire. Fîlcind Mihail Sebastian a iubit mult viața.

Dar mai presus de tot, a iubit lupta pentru o viață frumoasă, pentru o lume mai bună.

George VRACA Artist al poporului

Mihail Sebastian

cel Mare, cînd m-a trezit din visare, în mod brutal, ca o lovitură de măciucă, apariția seacă, dură, rece, lipsită de sorăpule, — imagine a societății care l-a produs — a orgoliosului capitalist Bucșan, mîrșă ce există pe lumea un om care nu-l cunoaște! Acesta e Andronic, visătorul profesor universitar și arhivar de istorie, căruia i se prezintă în felul acesta:

„Nu e nimic în casa asta care să nu fi trecut prin mîinile mele. Nu e nimic în orașul ăsta, care să nu poarte imprimat numele meu! Și dumneata nu mă cunoști! Ascensorul cu care te urci, e un ascensor Bucșan. Betonul din care e clădită casa e Bucșan. Ghetele pe care le porți, sînt lucrate cu talpă Bucșan. Așaltul pe care umbii, e așalt Bucșan. Și dumneata nu mă cunoști?”

Am înțeles astfel că dădusem peste cel mai odios reprezentant al capitalismului burghez, incult („Alexandru cel Mare”? Nu știu. Nu cunosc”), arrogant-dominator fiindcă nimio nu-l sperie („Nici oamenii?” — „Ba da. Cînd nu-i cunosc”) decît oamenii care refuză să se lase plăci, cumpărați de acest buzunar adînc cit o hazna. Tipic reprezentant al clasei sale exploatatoare, acest personaj mi-a provocat un sentiment... de agresiune! Aș fi vrut, la sfîrșitul scenei cu Werner, secretara lui, să-i trag palma și să-l scot astfel din gîndul meu, căci începuse a se instala copios, într-afel de insidios îl realizase autorul. Și el l-a urit ca și mine, de vreme ce l-a sculptat (de altfel cu măiestrie) coluros, numai din unghuiri de replici scurte dar dense ca niște lovituri de dală.

Acestui figură-l-am dat viață scenică, încercînd a reface — în rîndul meu — drumul creației lui Sebastian. Ați de mult l-am urit pe acest Bucșan din viața lui de toate zilele încît — după ce trece ca un tăvălug prin viața oamenilor din piesă, încercînd să-i strîvească sub forța lui brută, — cu cîtă satîșfacție l-am ridiculizat împreună cu autorul în final, arătînd cit de gînuos e monumentul: marele exorc Bucșan este trîșat — în sfîrșit! — de propria lui prostie înfatuată. Autorul izbutește de dată aceasta să înlesnească evadarea personajelor — care caută fericirea, sprînjînindu-le plăciorile în pămîntul realității. Totodată drama filozofică a lui Mihail Sebastian se rezolvă o dată cu rezolvarea pe care, în 1944, o găsea umanitatea însăși: corelația este evidentă și marchează eliberarea însăși a acestui dramaturg din anxietățile care îl acceau, din eroii săi, pescăruși eșuați înainte de a ajunge la mal.

M-a cucerit de la prima piesă a lui Mihail Sebastian, unanimitate delictat al concepției sale, înfuzia de poezie prezentă în teatrul său. M-a fermecat aspirația personajelor către o altă viață, aspirație care — prin lirismul și realismul teatrului — îl apropie de Cehov. M-am îndrăgostit de oamenii buni, visători, înscocitori și cercetători ai altor galaxii etice, de universul minunat al operei lui Sebastian. Am fost fericit cînd m-am putut integra și eu acestui univers al lui, chiar dacă am fost obligat să intru în el prin efracțiunea unui răufăcător, încercînd prin caracterul personajului întrucașat — să-i sparg unitatea, să-i schimb luminile speranțelor. Și am suferit omeneste cînd am aflat că în anii urmă, într-o tristă zi de 29 mai, că automobilul care o răpise pe Corina lui Ștefan Valeriu, strîcîndu-le șodronul dragostei din „Jocul de-a vacanța”, același automobil care a intratrupit voiajul astral de dragoste al Moniei spre „steaua fără nume”, același vehicul cu care se deplasau Bucșan și, strînt în vînt plînu de elan și a intratrupit o prodigioasă carieră.

Ne-a rămas nouă, actorilor, sarcina de a-i purta mai departe gîndurile. Eu sînt în deosebi atașat memoriei lui Mihail Sebastian, pentru că rolul lui Bucșan mi-a dat satisfacția actorului zeci de spectacole date în zece ani pe scena Naționalului.

Ce cînduț și esențial lucrul în artă! O canație, un Bucșan, poate lega delințivio pe tine conceptual-artistice, dot artistă — un scriitor și un actor — care, de fapt, au fost și rămîn doi oameni cînstiți!

Ion FINTEȘTEANU Artist al poporului

Cîteva rînduri despre un autor dramatic

Imaginația fantezistă a unui condeier izolat învaluit în bandaje antiseplice, impenetrabile la mișcarea vie a lumii și a lucrurilor, nu se lăpădește nîldecum de conțutul abrupt al scrierilor lui Mihail Sebastian. Cînd tipărea „Orașul cu salcîmi”, autorul aceste cărți sentimentale nu mai semăna cu nici unul din junii săi eroi subțirați, iar atunci cînd se reprezenta printr-o înțință oare „Jocul de-a vacanța”, dramaturgul cîștigase în cunoașterea vieții un avans apreciabil asupra melancolicului Ștefan Valeriu.

Este o continuă deplasare de terenuri în viața lui Sebastian, cu colțuri și serpentine care evădesează prăpăștii dar fîntese, trident și încăpățînat, spre înălțimi.

Cine urmărește drumul lui Mihail Sebastian de la începuturile tîrînde ale adolescenței și pînă la ultimele sale pagini scrise la 38 de ani nîmplînși, pare că urmează un traseu accidentat și neliniștit, care include nu puține eroi și triste cesurii de rădicire. Dibuzările și confuziile anilor de utecenie, în care marile întrebări încep să se profîleze cu o oarecare conștință într-o înșă neîncredere în eficiența vreunui răspuns, cunoaște, după contactul dur cu anii de după 1933, o salutară transformare. Scriitorul începe să acumuleze materialul din care va desprinde, meru-mai limpede, dezlegările enigmatice care l-au chinat. Pentru creșterea operelor lui Sebastian se impune desigur o ațertă analiză a etapelor premergătoare creației sale dramatice, etape de îndoieli și oscilații care au fost curmate odată cu apropierea febrilă a scriitorului de țelurile luptei antifasciste. Nu începe îndoială în pre-cizat cu toată atenția, că din momentul înfruntării lucide a portocului brun, sensul activității lui M. Sebastian este nîmă ascendență, iar cîmpul său vizual se deschide treptat unor uluitoare și decisive descoperiri. Autorul „Ultimei ore” acuzase încă din primii săi ani de gazetărie „friptarismul” parțidelor burghize și comunicase explicit, în 1932, că de la „asemenea prăvălii nu cumpără idei”. Insuficient înarmat în anii tineriei pentru a nu se lăsa furat de unii neguțari de idei nefaste văpsite în tonuri tragice, Sebastian va răspunde în articolele și cursivele sale nervoase din 1934—35 și apoi în piesele sale de teatru demascatoare, tuturor celor care au semănat sămînța no-civă a concepțiilor vrăjmașe fericirilor omului simplu.

Nu pentru comoditatea repartizării materialului și nici pentru simplificării de ordin didactic s-a spus că încercările de proză ale autorului „Stelei fără nume” ca și publicistica sa ardență din anii premergători războiului n-au făcut decît să pregătească pe viitorul scriitor de teatru. Un raport subtil și impenetrabil înnoibit pe nișa lui Sebastian atunci cînd înțelegerea mișcărilor vechiului a dezlegat lăcătarea talentului său autentic. Paginile sale de proză sînt unorii demne de interes, scrise cu vire inteligentă, transcrise cu sensibilitate, dar glasul înimăbil al scriitorului, tîmbrul său unic, avea să se audă abia după 1938 și pe măsură ce colabora în tălîntele unor drame pe care nimeni altcineva nu le scrisese înainte.

În legătură cu această relație între simțire și înariparea originalității, trebuie discutată și altă de interesantă problemă a caracterului național al pieselor lui Mihail Sebastian. Ipoteza falsă, de alintăneri cu totul singulară, după care structura pieselor lui Sebastian este imprumutată unor modele străine, nu corespunde, evident, celui mai sumar studiu al acestor comedii care-și drag succulență din critica unor moravurii specifice societății burghize rominești din anii antebellici. Influența se pot stabili, desigur, dar ele s-au topit în limba de tradiție a comediei noastre patronată de spiritul lui Caragiale, linie tradițională modificată de cerințele unor realități evoluate și a unei viziuni corectate de sensibilitatea unui artist dîntro-o epocă mai nouă în „Steaua fără nume”, D-ra Cucu, Șel de gară, Grig, ceasul de pe peron, madam Chiroiu de la fereastră de peste drum, simfonია lui Udrăa nu sînt simple elemente de culoare locală, copiate și acclimatizate undeva pe „linia București-Sinaia”, pentru unuzul unui cadru de circumstanțe. Toate aceste elemente și personaje, figurile și tipicurile lor alcătuiesc atmosfera tîrgului de provincie rominesc în anul trecutului îndoiirii. Cuptul central, el însuși, este în cele mai intime ale sale vibrații optime în această atmosferă. Verosimilitudinea aventurii lor tragice, strigătul reținut al evadării lor compromise, traduce drame autentice ale climatului social în care au fost scrise replicile „Stelei fără nume” și răspund unei nelinișți și unor spalmate cu accente specifice. Tîfna fanariotă a splicului lui Grig este legată de artificializarea Moniei, fata care mai păstrează regretul apel de fîntînă, în vreme

ce crezul moral al șefului de gară este o nouă variantă în timp a „onorabilității” tipurilor caragialești. Borcea, directorul „Deșteptării” din „Ultima oră”, acționează desigur pe baza unor legi sociale comune orînduirilor burghize, dar paralel cu linia costumului „șel” de crolală pariziană, gestul său să intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a lui Caragiale. Aceste sugestii fugare se cer, neîndoielnice, legate într-o demonstrație cuprinzătoare odată cu întregă reconsiderare a scrierilor acestui autor complex și pe spațiul convenit unei asemenea întreprinderi. Aceste cîteva rînduri ocazionale nu vor greși, totuși, dacă vor înțelgia cu conștință că intelectuală descinde pe fir direct din Karkaleki, trecînd prin doxa lui Venturiano și amîndînd de trista abilitate a

